

Matkustamohenkilöstöä
koskeva työehtosopimus
2019 – 2022

Sisällysluettelo

Työehtosopimus	
Määritelmiä	1
1 § SOPIMUKSEN SOVELTAMISALA.....	2
2 § ULKOPUOLISEN TYÖVOIMAN KÄYTTÄMINEN	2
3 § KESKUSJÄRJESTÖSOPIMUKSET.....	2
4 § TYÖN JOHTO JA JAKAMINEN SEKÄ JÄRJESTÄYTYMISOIKEUS.....	2
5 § TYÖHÖN OTTAMINEN, EDISTYMINEN JA TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMINEN.....	3
5.1 Työsopimus ja koeaika	3
5.2 Virkaikä.....	3
5.3 Eteneminen.....	4
5.4 Työsuhteen päättäminen	4
6 § TYÖPAIKKA.....	5
6.1 Asemapaikka	5
7 § TYÖTEHTÄVÄT.....	6
8 § PALKKAUS	6
8.1 Tuntipalkka	6
8.2 Lisätökorvaus.....	6
8.3 Ylityökorvaus	7
8.4 Pyhätyökorvaus	7
8.5 Lauantailisä.....	7
8.6 Yötyölisä	7
8.7 Erillinen tuntikorvaus.....	8
8.8 VVV- ja VY-korvaukset	8
8.9 SCC-lisä.....	9
8.10 Purserinimityslisä.....	9
8.11 SCC:n lennonaikaiselle sijaiselle maksettava korvaus	9
8.12 Varallaolokorvaus	10
8.13 Muita palkkaukseen liittyviä määräyksiä	10
8.14 Palkanmaksu	10
9§ TYÖAIKA	10
9.1 Työajan alkaminen ja päättyminen	11
9.2 Työajan keskeytyminen	11
9.3 Suunniteltu työaika ja soveltaminen käytännössä.....	11
9.4 Vähimmäislepoajat	12
9.5 Vähimmäislepoaikoja pidentävät vapaat (puskurivapaat, VP)	13

9.6 Yötyö	14
9.7 Yli 12-tunnin lennot	14
9.8 Palveluksen peruuntuminen, työvuoron muuttaminen ja työajan alun siirtäminen	15
9.9 Työvelvoite sairastumistapauksessa	15
9.10 Varallaolo ja päivystys	16
9.11 Siirtokuljetukset ja -lennot	16
9.12 Tyhjällä koneella siirtyminen	16
9.13 Työvuorolista ja lennonvaihdot	17
9.14 Miehistömäärät	17
9.15 Osa-aikatyö ja osittainen hoitovapaa	18
9.16 Muita määräyksiä	18
10 § AIKAERO- JA KAUKOLENNOT	18
10.1 Aikaerolento	18
11 § PITKÄ POISSAOLO	21
12 § VÄLILASKUTTOMAT AIKAERO- JA KAUKOLENNOT, JOIDEN SUUNNITELTU TYÖAIKA ON VÄHINTÄÄN 12 TUNTIA	22
13 § TYÖMATKAKORVAUKSET	23
14 § VAPAAPÄIVÄT	24
14.1 Työntekijöiden vapaapäivät	24
14.2 Työntekijöiden edustajien työstä vapautus	25
15 § MATKUSTAMOHENKILÖKUNNAN TYÖEHDOLLA NOUDATETTAVA KORVAUSKÄYTÄNTÖ	26
15.1. Miehistön vajoisuus yli 12 tunnin lennoilla	26
15.2. Lepopaikkojen puute	26
15.3. Puskuri- ja lepoaikojen vajoaksi jääminen	27
15.4. Menetetty tai puuttuva viikonloppu- tai muu kiintiövapaa	27
15.5. Hotellihuoneen odotus ja jakaminen	28
15.6. Laukkujen tulon viivästyminen ulkoasemalla	28
15.7. Poikkeustilanteet	28
15.8. VY-korvaus	28
16 § SAIRAUSAJAN JA ÄITIYSVAPAAN PALKKA SEKÄ PERHEVAPAAOIKEUS	28
16.1. Sairausajan palkka	28
16.2. KTA:n laskenta	30
16.3. Äitiys- ja erityisäitiysvapaan palkka	30
16.4. Muita määräyksiä	31
16.5. Osittainen hoitovapaa	32
16.6. Lapsen sairastuminen	32

17 § VUOSILOMA JA LOMARAHA	33
17.1. Vuosilomapalkka.....	33
17.2. Vuosiloman ansainta	33
17.3. Lomarahaa.....	33
17.4 Vuosilomapalkan ja lomarahan maksaminen.....	33
18 § PALKALLISET POISSAOLOT	34
19 § PÄIVÄRAHA, YÖPYMINEN JA RUOKAILU	34
19.1 Päiväraha.....	34
19.2 Yöpyminen.....	34
19.3 Ruokailu.....	34
20 § VIRKAPUKU	35
21 § VAKUUTUKSET	35
22 § PÄÄLUOTTAMUSMIEHET, LUOTTAMUSMIEHET JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUT.....	36
23 § PAIKALLINEN SOPIMINEN	37
24 § TYÖLLISTYMINEN JA MUUTOSTURVA.....	37
25 § KOKOONTUMINEN TYÖPAIKALLA	37
26 § JÄSENMAKSUJEN PERIMINEN	38
27 § MUITA MÄÄRÄYKSIÄ.....	38
27.1 Työrauha.....	38
28 § ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN	38
29 § JATKUVAN NEUVOTTELUN PERIAATE.....	38
30 § SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA.....	38
Liitteet	
Allekirjoituspöytäkirja 11.4.2019 (liite 1)	40
Matkustamohenkilökunnan vähimmäispalkat (liite 2)	45
Työaikataulukko (liitteet 3 a ja b).....	50
Lepo- ja puskuriajat asemapaikalla ja ulkoasemalla (liite 4).....	49
Hotellisopimus (liite 5)	51
Työsopimusmalli (liite 6).....	55

Määritelmiä

Yhdistyksellä tarkoitetaan jäljempänä Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:tä.

Asemapaikalle saapumisella tarkoitetaan sitä hetkeä, jolloin työaika päättyy asemapaikalla.

Efektiivinen työaika

MATKUSTAMOHENKILÖSTÖÄ KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS 2019 – 2022

1 § SOPIMUKSEN SOVELTAMISALA

1. Tällä sopimuksella määrätään säännöllisessä reittiliikenteessä ja raskaassa tilauslentoliikenteessä työskentelevien lentoemäntien ja stuertien (työntekijä) työehdot.

Pöytäkirjamerkintä:

Säännöllisenä reittiliikenteenä ja raskaana tilauslentoliikenteenä pidetään yli 19-paikkaisella tai lentoonlähtömassaltaan yli 27 000 kg lentokoneilla harjoitettavaa liikennettä

2. Tätä sopimusta ei noudateta erillisen työsopimuksen tehneisiin matkustamopalveluosaston esimiehiin.

3. Tätä työehtosopimusta sovelletaan Nordic Regional Airlines Oy:ssä ja sen suomalaisissa tytäryhtiöissä ainoastaan siinä muodossa ja niillä ehdoilla, kuin tämän sopimuksen sopijaosapuolten välillä on edellä mainittuja yhtiöitä koskevassa työehtosopimuspöytäkirjassa erikseen sovittu.

2 § ULKOPUOLISEN TYÖVOIMAN KÄYTTÄMINEN

1. Alihankintaa tai työvoiman vuokrausta koskeviin sopimuksiin otetaan ehto, jossa alihankkija tai työvoimaa vuokraava yritys sitoutuu noudattamaan tätä työehtosopimusta sekä työ- ja sosiaalialainsäädäntöä.

2. Mikäli työnantaja tekee toisen työnantajan kanssa pitkäaikaisen sopimuksen, jonka perusteella työntekijä joutuu lentämään toisen työnantajan koneella tai toisen työnantajan työntekijät lentävät työnantajan koneilla, työnantaja ilmoittaa asiasta työntekijöille ennen sopimuksen tekoa.

3 § KESKUSJÄRJESTÖSOPIMUKSET

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan TT – SAK:n yleissopimusta sellaisena, kuin se oli voimassa 1.1.2017, siltä osin kuin tässä työehtosopimuksessa ei ole toisin sovittu.

4 § TYÖN JOHTO JA JAKAMINEN SEKÄ JÄRJESTÄYTYMISOIKEUS

1. Työnantajalla on oikeus johtaa ja jakaa työtä sekä ottaa toimeen ja siitä erottaa työntekijöitä riippumatta siitä, ovatko nämä järjestäytyneitä vai eivät.

2. Työntekijöiden on palveluksessa noudatettava työnantajan, esimiesten, viranomaisten ja lentotoiminnan turvallisuutta koskevia ohjeita ja määräyksiä.

3. Työntekijä ei ole oikeutettu ulkopuoliselle ilmaisemaan työnantajaa koskevia luottamuksellisesti tietoonsa saamiaan seikkoja.

4. Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.

5. Työnantaja jakaa työntekijöiden palvelun siten, että heidän työmääränsä sekä pyhätyönsä sunnuntaisin ja juhlapäivinä jakautuvat mahdollisimman tasapuolisesti pitämällä luettelo keskimääräisistä ansioista palkkaluokittain.

5 § TYÖHÖN OTTAMINEN, EDISTYMINEN JA TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMINEN

Työntekijät valitaan henkilöistä, jotka täyttävät työnantajan ja ilmailuviranomaisen matkustamohenkilökunnalle asettamat pätevyysvaatimukset ja jotka ovat hyväksyttävästi suorittaneet vähintään työnantajan edellyttämän peruskoulutuksen.

5.1 Työsopimus ja koeaika

1. Työsopimus tehdään enintään kuuden kuukauden koeajalla, jonka kestäessä työsuhde voidaan molemmin puolin purkaa ilman irtisanomisaikaa.

2. Osapuolet suosittelevat, että työsopimus tehdään kirjallisena. Työsopimusmalli liitteenä (liite 6).

5.2 Virkaikä

1. Kaikista lentokelpuutuksen omaavista työntekijöistä pidetään matkustamohenkilöstön keskinäistä virkaikäluettelo (CCM-virkaikäluettelo) ja hallinnollista virkaikäluettelo.

2. Keskinäinen virkaikäluettelo (CCM virkaikä) laaditaan siten, että siinä otetaan huomioon palvelusaika kokonaisuudessaan saman työnantajan tai yhtiöryhmän palveluksessa matkustamotyöntekijänä (CCM). Lisäksi otetaan huomioon puolet palvelusajasta CCM:nä muissa yhtiöissä, kuitenkin yhteensä enintään viisi vuotta.

Pöytäkirjamerkintä:

Virkaiän laskentasäännöt ovat tulleet voimaan 1.4.2005 lukien. Uutta laskentasääntöä muiden työnantajien palvelun hyvittämisestä sovelletaan 1.4.2005 jälkeen alkaneissa työsuhteissa.

3. Erillisen esimieskoulutuksen saaneista esimiehistä (purseri, CPU tai vastaava) sekä erillisen työsopimuksen tehneistä muista esimiehistä pidetään yhtä erillistä keskinäistä virkaikäluettelo, jonka perusteena on palvelusaika matkustamon esimiehenä saman työnantajan tai yhtiöryhmän palveluksessa. Virkaikä määräytyy muutoin samoin perustein kuin CCM- ja hallinnollinen virkaikä.

Pöytäkirjamerkintä:

Esimiesvirkaikäluettelo muodostetaan siten, että purseritehtävässä 1.10.2007 toimineet työntekijät asetetaan 1.10.2007 voimassa olleen CCM-virkaiän mukaiseen virkaikäjärjestykseen. Heidän osaltaan esimiesvirkaikä on sama kuin CCM-virkaikä.

Esimiestehtävään 1.10.2007 jälkeen nimitetyt työntekijät asetetaan nimitysjärjestyksessä esimiesvirkaikäluettelon viimeisiksi siten, että samana ajankohtana matkustamon esimiestehtävään nimitettävät sijoitetaan luetteloon CCM-virkaiän mukaisessa järjestyksessä. Erillisen esimiesvirkaiän laskenta alkaa heidän kohdaltaan nimitysajankohdasta.

Virkaikää vähentävät poissaolot huomioidaan esimiesvirkaikäluettelossa 1.10.2007 lukien siten, että esimiesvirkaikää vähennetään samalla tavalla kuin CCM-virkaikää.

4. Hallinnollinen virkaikä tarkoittaa työsuhteen tai työsuhteiden kestoaikaa saman työnantajan palveluksessa.

5. Jos työntekijä on kalenterivuoden aikana ollut muulla palkattomalla vapaalla kuin erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla yhteensä yli 62 kalenteripäivää, vähennetään tämä aika kokonaisuudessaan hallinnollisesta, CCM- ja esimiesvirkaiästä.

6. Palvelukseen tulevien työntekijöiden virkaikäjärjestys kursseittain määräytyy fyysisen iän perusteella, vanhin ensin. Samana päivänä syntyneiden virkaikä määräytyy kurssin alkaessa vallinneen aakkosjärjestyksen mukaan.

5.3 Eteneminen

1. Lentoemäntien ja stuerittien keskuudesta valitaan riittävä määrä työntekijöitä toimimaan matkustamon vanhimpana (SCC tai vastaava), joiden tehtävänä on johtaa matkustamohenkilökunnan työtä koneessa. Ennen valintamenettelyyn ryhtymistä työnantaja ja pääluottamusmies toteavat yhteisesti prosessin aikataulun, toteuttamistavan sekä valintakriteerit, joiden perusteella työnantaja tekee valinnat.

2. Työntekijöiden siirtäminen ja kouluttaminen ansioita lisäävään tehtävään pyritään suorittamaan CCM-virkaikäjärjestyksessä. Mikäli työntekijöitä joudutaan määräämään konetyyppikoulutukseen, se tehdään koulutusryhmittäin nuoremmuusjärjestyksessä.

3. Valitessaan työntekijöitä kouluttaja- tai muihin vastaaviin tehtäviin työnantaja ei ole sidottu CCM-virkaikäjärjestykseen.

5.4 Työsuhteen päättäminen

1. Irtisanomisajoissa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa työsopimuslakia. Työehtosopimuksen voimaan tullessa irtisanomisajat ovat seuraavat:

Työnantajan puolelta:

- 14 päivää, jos työsuhde on jatkunut enintään 1 vuoden
- 1 kk, jos työsuhde jatkunut yli vuoden mutta enintään 4 vuotta.
- 2 kk, jos työsuhde jatkunut yli 4 mutta enintään 8 vuotta.
- 4 kk, jos työsuhde jatkunut yli 8 mutta enintään 12 vuotta.
- 6 kk, jos työsuhde jatkunut yli 12 vuotta.

Työntekijän puolelta:

- 14 päivää, jos työsuhde on jatkunut enintään 5 vuotta
- 1 kk, jos työsuhde jatkunut yli 5 vuotta

Sovitusta irtisanomisajasta huolimatta työnantajalla ja työntekijällä on heti oikeus purkaa työsopimus ilman irtisanomisaikaa työsopimuslain tarkoittamissa tapauksissa.

2. Mikäli työnantaja joutuu taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla vähentämään työntekijöitä, irtisanomisjärjestys on hallinnollinen virkaikäjärjestys, nuorin ensin.

3. Työsuhteen päättyessä lisien osuus maksetaan päättymispäivää vastaavana säännönmukaisena palkanmaksupäivänä. Lopputilin maksamisen edellytyksenä on, että työntekijä on palauttanut työnantajalle kuuluvan omaisuuden työnantajan erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Pöytäkirjamerkintä:

Loppupalkka maksetaan aina kunkin erän osalta sen laskemista seuraavan palkanmaksun yhteydessä, kuten työssä oleville maksetaan ko. erien osalta.

4. Työntekijä ei saa ilman työnantajalta saatua nimenomaista lupaa osallistua toisen lentotyönantajan/miehistöä vuokraavan työnantajan matkustamohenkilökunnalle tarkoitetuille kursseille tai muuhun toimintaan hänen ollessaan työsuhteessa työnantajaan.

6 § TYÖPAIKKA

6.1 Asemapaikka

1. Työntekijä on velvollinen tekemään työtään työnantajan määräämällä paikkakunnalla, jota jäljempänä kutsutaan asemapaikaksi.

2. Mikäli työntekijä määrätään muuttamaan asemapaikkaansa, työnantaja vastaa kohtuullisista muuttokustannuksista.

3. Työntekijän siirtyminen uudelle asemapaikalle tapahtuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuden perusteella CCM-virkaikäjärjestyksessä (vanhin ensin). Jos työntekijä joudutaan määräämään muuttamaan asemapaikkaa, noudatetaan käänteistä CCM-virkaikäjärjestystä.

4. Mikäli työnantaja perustaa uusia asemapaikkoja, työnantaja kutsuu koolle toimikunnan käsittelemään asiaa. Toimikuntaan kuuluu kaksi työnantajan ja kaksi työntekijöiden edustajaa.

5. Työntekijää ei voida ilman hänen suostumustaan velvoittaa muuttamaan Suomen rajojen ulkopuolelle.

7 § TYÖTEHTÄVÄT

1. Työntekijän tehtävänä on hoitaa matkustamopalvelua koneessa siten, että matkustajien turvallisuus, mukavuus ja viihtyvyys taataan työnantajan edellyttämällä tavalla. Matkustajat perehdytetään koneen turvallisuuslaitteisiin ja valvotaan, että matkustajat noudattavat annettuja turvallisuusmääräyksiä.

Pysyvistä järjestelyistä asemarakennuksessa palvelun suhteen sovitaan tarvittaessa pääluottamusmiehen kanssa.

2. Työntekijä suorittaa koneessa lennon aikana myyntiä matkustajille ja tilittää myynnistä saadut tulot työnantajan ohjeiden mukaan.

Työnantajan tulee maksaa työntekijälle myyntiprovisio. Pääluottamusmies ja työnantaja sopivat sen määrästä ja toteuttamistavasta paikallisesti.

3. Jos olosuhteet niin vaativat, työntekijä voidaan tilapäisesti määrätä suorittamaan muutakin hänelle soveltuvaa työtä hänen ansioitaan vähentämättä. Tällöin otetaan huomioon työntekijän ammatti ja koulutus. Työntekijät määrätään tällaiseen työhön hallinnollisen virkaikäluettelon tarkoittamassa nuoremmuusjärjestyksessä.

4. Työntekijän tulee ilmoittaa esimiehelleen mahdollisesti havaitsemansa puutteellisuudet ja tehdä esityksiä puutteellisuuksien korjaamiseksi.

5. Palvelustehtävissä tarvittavat passit ja viisumit sekä viranomaisen määräämät rokotukset maksaa työnantaja.

8 § PALKKAUS

1. Työntekijöiden vähimmäispalkat ja edistymisen palkkaluokittain ovat tämän sopimuksen liitteenä (liite 2).

2. Työntekijän työsuhteen alkaessa kesken kalenterikuukauden, huomioidaan kyseisessä kalenterikuukaudessa myös työsuhdetta edeltävä aika poissaolona työaikataulukon mukaisesti (liitteet 3a ja 3b). Voimaan 16.11.2017. Muutoksia ei tehdä takautuvasti.

8.1 Tuntipalkka

Työntekijän tuntipalkka saadaan jakamalla hänen vähimmäispalkkansa luvulla 120.

8.2 Lisätyökorvaus

1. Työntekijälle maksetaan lisätyökorvauksena 15 o/oo hänen vähimmäispalkastaan yli 120 tunneilta kuukaudessa.

Keskeytyneeltä kuukauden jaksolta lasketaan lisätyökorvaukseen oikeuttavat tunnit liitteinä olevien työaikataulukoiden mukaan (liitteet 3a ja 3b).

8.3 Ylityökorvaus

Kahdeltakymmeneltäkuudelta (26) ensimmäiseltä 172 tuntia kuukaudessa ylittävältä tunnilta maksetaan 50 %:lla korotettu ja seuraavilta 100 %:lla korotettu tuntipalkka. Niitä työtunteja, jotka on korvattu 8.7 kohdan perusteella, ei oteta huomioon tämän kohdan mukaista ylityötä laskettaessa. Lakisääteisen ylityökorvauksen minimin tulee kuitenkin täytyä.

Keskeytyneeltä kuukauden jaksolta lasketaan ylityökorvaukseen oikeuttavat tunnit liitteinä olevien työaikataulukoiden mukaan (liitteet 3a ja 3b).

8.4 Pyhätyökorvaus

Sunnuntaisin, kirkollisina juhlapäivinä, itsenäisyys- ja vapunpäivänä kello 00.00-24.00 sekä joulu-, uudenvuoden- ja juhannusaattona kello 18.00 alkaen tehdystä työstä maksetaan työntekijälle peruspalkan lisäksi pyhätyökorvauksena yksinkertainen tuntipalkka tehdyiltä työtunnilta. Ajan määrittelyssä käytetään asemapaikan aikaa.

8.5 Lauantailisä

Lauantaina tehdystä työstä maksetaan lauantaiyölisänä kello 12.00 jälkeen 50 % perustuntipalkasta laskettuna työtuntia kohden. Ajan määrittelyssä käytetään asemapaikan aikaa. Mikäli kysymyksessä olevalta lauantaiapäivältä työehtosopimuksen juhlapyhiä koskevien määräysten nojalla on suoritettava edellä mainittua suurempi korvaus, noudatetaan tällöin yksinomaan mainittua korkeampaa korotusperustetta.

8.6 Yötyölisä

1. Kello 23.00 - 07.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan yötyölisää 4 o/oo työntekijän vähimmäispalkasta tunnilta.

2. Jos yötyötä on tehty neljä tuntia tai enemmän ja työvuoro jatkuu klo 07.00 jälkeen, maksetaan yötyölisää työvuoron päättymiseen asti.

3. Aika määräytyy Suomen ajan mukaan. Euroopan ulkopuolelle suuntautuvassa liikenteessä kuitenkin sen paikkakunnan paikallisajan mukaan, missä ko. työjaksoa edeltävä lepo on ollut. Paikallisaikojen kausimuutoksia ei oteta huomioon.

8.7 Erillinen tuntikorvaus

1. Sellaisilta tunneilta, jotka ylittävät 8 tuntia vuorokaudessa, maksetaan työntekijälle erillinen tuntikorvaus. Korvaus lasketaan kertomalla työntekijän kahdeksan tuntia ylittävä työaika hänen tuntipalkallaan ja alla portaittain muuttuvilla kertoimilla.

8-11 t	0,5
11-12	1
yli 12	3

2. Työntekijä voi kuitenkin ilmoittaa työnantajalle ottavansa 12 tuntia ylittävät tunnit rahakorvauksen sijasta vapaapäiviin oikeuttavina VY-tunteina.

12-15 tuntia	1 VY-tuntia tehdyltä työtunnilta
15-16 tuntia	3 VY-tuntia tehdyltä työtunnilta
yli 16 tuntia	ylittävä osa korvataan aina rahana

Kaikki 12 tunnin ylitykset korvataan edellä esitetyn mukaisesti riippumatta siitä, onko kyseessä ollut suunniteltu vai suunnittelematon ylitys, ja onko työ suoritettu reitti- vai tilauslennolla.

8.8 VVV- ja VY-korvaukset

1. Työntekijälle kertyy erikseen työehtosopimuksessa määritellyissä tapauksissa joko VVV-päiviä (ylimääräisiä kalenterivapaita) tai VY-tunteja, jotka ovat VVV-päivän osia (1 VY-tunti = 1/3 ylimääräisestä kalenterivapaasta). Yksi VVV-päivä tai kolme VY-tuntia vastaavat yhtä ylimääräistä kalenterivapaata ja ne jyvittävät työaikataulukossa sairauspäivän tai vuosilomapäivän tavoin yhden poissaolopäivän verran.

2. Työntekijä voi pyytää ns. tilastoon viedyn VVV-päivän ylimääräisenä kalenterivuorokauden mittaisena vapaana, joka suunnitellaan vuorolistalle resurssitilanteen salliessa. VVV-päivät annetaan mahdollisuuksien mukaan yhdenjaksoisena. VVV-päivien käyttäminen ei vähennä kyseisen kuukauden kiintiövapaita. Työnantaja ei voi sijoittaa VVV- tai VY-vapaata työntekijän työvuorolistalle ilman työntekijän suostumusta. VY-tunteja tulee olla vähintään kolme ennen kuin työntekijä voi ottaa tunnit vapaina. Lääkärintodistuksella varmennetut sairauspäivät VVV-päivinä siirretään takaisin VY- / VVV-tilastoon.

3. Erikseen ilmoittamalla työntekijä saa VVV-päivän rahakorvauksena, joka on kahdeksan tunnin palkka. VY-tunteja voidaan maksaa vähemmän kuin kolme VY-tuntia työntekijän niin halutessa. Työsuhteen päättyessä käyttämättä olevat vapaapäivät (VVV-päivät) tai niiden osat (VY-tunnit) korvataan rahassa.

8.9 SCC-lisä

1. Jos työntekijä toimii työnantajan määräysten mukaan lennolla hänen lisäkseen vähintään yhden muun työntekijän käsittävän matkustamohenkilökunnan vanhimpana (SCC), hänelle maksetaan korvauksena tästä erityistehtävästä yksinkertaiselta työtunnilta SCC-lisänä (työntekijän vähimmäispalkasta työtunnilta):

yli 300-paikkainen kone	3,6 o/oo (1.4.2019 alkaen)
250-300 paikkainen kone	3,3 o/oo (1.4.2019 alkaen)
200-249-paikkainen kone	2,5 o/oo
170-199-paikkainen kone	2,4 o/oo
150-169-paikkainen kone	2,2 o/oo
120-149-paikkainen kone	2,0 o/oo
100-119-paikkainen kone	1,4 o/oo
77-99-paikkainen kone	1,3 o/oo
70-76-paikkainen kone	1,2 o/oo
60-69-paikkainen kone	1,1 o/oo

2. Siirtolennolla maksetaan SCC-lisää sen konetyypin mukaan, missä seuraava aktiivinen työtehtävä suoritetaan. Jos siirtolento päättyy asemapaikalle, SCC-lisä määräytyy edellisen aktiivisen työtehtävän mukaan.

Määräys poistetaan 1.4.2019 alkaen. (Siirtolennolla ei makseta SCC-lisää)

3. SCC-lisään on oikeutettu työntekijä, johon noudatetaan tätä työehtosopimusta, vaikka hän ei tosiasiallisesti toimitakaan matkustamon vanhimpana tilanteessa, jossa matkustamon vanhimpana toimii erillisen työ sopimuksen tehnyt matkustamopalveluosaston esimies.

SCC-lisä maksetaan;

1. ensisijaisesti esimieskoulutuksen saaneelle (Purseri, CPU tai vastaava);
2. toissijaisesti esimieskoulutusohjelmassa (CLP tai vastaava) olevalle työntekijälle;
3. tai näiden puuttuessa matkustamohenkilöstön keskinäisessä virkaiässä vanhimhalle SCC-koulutuksen saaneelle työntekijälle;
4. tai em. puuttuessa matkustamohenkilöstön keskinäisessä virkaiässä vanhimhalle CCM:lle

8.10 Purserinimityslisä

Työnjohdollisen koulutuksen saaneelle työntekijälle, joka toimii purserin tai vastaavassa tehtävässä, maksetaan purserinimityslisänä 7,9 % tason 19 peruspalkasta kuukaudessa.

8.11 SCC:n lennonaikaiselle sijaiselle maksettava korvaus

Laajarunkokoneissa maksetaan lennon aikana matkustamon vanhimman (SCC) sijaisena toimivalle työntekijälle 1,8 o/oo:n suuruinen korvaus koko lennon työtunneilta.

Pöytäkirjamerkintä:

Edellä mainittu 1,8 o/oo:n suuruinen korvaus maksetaan tämän työehtosopimuksen soveltamispiiriin kuuluvalla työntekijällä;

1. ensisijaisesti esimieskoulutuksen saaneelle (Purseri, CPU tai vastaava), jolle ei makseta SCC-korvausta;
2. toissijaisesti korvaus maksetaan esimieskoulutusohjelmassa (CLP tai vastaava) olevalle työntekijälle;
3. tai näiden puuttuessa matkustamohenkilöstön keskinäisessä virkaiässä vanhimmalle SCC-koulutuksen saaneelle työntekijälle;
4. tai em. puuttuessa matkustamohenkilöstön keskinäisessä virkaiässä vanhimmalle CCM:lle.

8.12 Varallaolokorvaus

Varallaolosta maksetaan työntekijälle tuntia kohden hänen vähimmäistuntipalkastaan seuraavasti:

- arkisin 50%
- pyhäisin 100%
- jouluna (aatto kello 18.00 eteenpäin, 1. ja 2. joulupäivänä) 200%.

8.13 Muita palkkaukseen liittyviä määräyksiä

1. Jos työntekijä määrätään tekemään sellaista työtä, joka edellyttää työntekijän normaalin tietomäärän ylittävää tietoa tai erityistä työntekijän tehtävään liittymätöntä asiantuntemusta ja josta yleisesti maksetaan työntekijän palkkaa korkeampaa palkkaa, työntekijälle maksetaan asiantuntemuksen ja pätevyyden edellyttämä erityinen etukäteen sovittu lisäkorvaus.

2. Jos työntekijää käytetään työnantajan mainostoiminnassa hänen varsinaisen työnsä ulkopuolella, hänelle maksetaan siitä erikseen etukäteen sovittava korvaus. Tällaisen toimintaan käytettyä aikaa ei lueta työntekijän työaikaan kuuluvaksi.

3. Työnantajan järjestämän koulutustoiminnan yhteydessä opetustyöstä maksetaan 18 euroa opetuspäivältä. Opetustyöhön käytetty aika luetaan työajaksi. Pääluottamusmies ja työnantaja sopivat oppituntipalkkiosta paikallisesti.

4. Yli kolmen kuukauden palkattomalta vapaalta tai esim. äitiysvapaalta palaavan työntekijän omalle ajalle sovitun työhönpaluukoulutuksen korvauserusteena on tuntipalkka; kuitenkin vähintään kahdeksan tunnin palkka/päivä.

8.14 Palkanmaksu

Palkanmaksun ajankohdasta sovitaan paikallisesti.

9§ TYÖAIKA

1. Työajaksi luetaan työhön käytetty aika sekä aika, jonka työntekijä on velvollinen olemaan työpaikalla työnantajan käytettävissä.

Työaika on myös se aika, jonka työntekijä on työnantajan määräämässä muussa kuin tässä työehtosopimuksessa tarkoitetussa palveluksessa, ellei toisin ole sovittu.

2. Aika määräytyy Suomen ajan mukaan. Euroopan ulkopuolelle suuntautuvassa liikenteessä kuitenkin sen paikkakunnan paikallisajan mukaan, missä ko. työjaksoa edeltävä lepo on ollut. Paikallisaikojen kausimuutoksia ei oteta huomioon.

9.1 Työajan alkaminen ja päättyminen

1. Työaika alkaa siitä hetkestä, jolloin työntekijän on työnantajan määräysten mukaisesti ilmoitauduttava tai oltava palveluksessa ennen aikataulunmukaista lähtöaika.

2. Työaika päättyy 30 minuuttia aikataulun mukaisen tuloajan jälkeen, jos työnantaja ei määrää päättyneeseen lentoon kuulumatonta palvelua välittömästi lennon jälkeen.

Tätä sääntöä sovelletaan myös silloin, kun kysymyksessä on työntekijän siirtokuljetus lentokoneelle lentotyötä varten.

3. Myöhästymistapauksissa työaika lasketaan päättyneeksi 30 minuuttia todellisen tuloajan jälkeen, paitsi siirtolennoilla asemapaikalle.

9.2 Työajan keskeytyminen

1. Neljä tuntia tai sitä lyhyempi aika palvelusaikojen välillä on kokonaan työaika. Pitempikin aika palvelusaikojen välillä muualla kuin asemapaikalla on kokonaan työaika, ellei työnantaja ole järjestänyt kustannuksellaan kohtuulliset ehdot täyttävää majoituspaikkaa vähintään kolmen tunnin yhtäjaksoista lepoa varten.

2. Ilman työntekijän suostumusta ei suunnitella lentoyhdistelmiä, joissa työaika asemapaikalla katkeaa ilman, että vuorokautinen vähimmäislepo täyttyy.

9.3 Suunniteltu työaika ja soveltaminen käytännössä

A = Suunniteltu työaika

B = *Soveltaminen käytännössä*

1.A. Suunniteltu työaika on enintään 172 tuntia kuukaudessa ja 46 tuntia toisiaan seuraavan seitsemän kalenterivuorokauden aikana.

2.A. Suunniteltu työaika on enintään

12 tuntia reittiliikenteessä

14 tuntia aikaero-, kauko- ja tilauslennoilla

16 tuntia, jos lennon lopussa on kaksi tuntia tai enemmän siirtolentoa

16 tuntia, jos lento on välilaskuton (ks 12 §)

20 tuntia, jos työaika on pelkästään siirtolentoa

Ulkomaan asemalta asemapaikalle päättyvän siirtolennon tyhjällä koneella voi suunnitella 30 minuuttia yli TES:n työaikarajojen. Tästä ylityksestä ei synny oikeutta vajaamiehistö- tai lepopaikkakorvauksiin.

2.B.1. Vaikka työaika lennon aikana tulee suunnittelemtomasti ylittämään kohdassa 2 A mainitut enimmäistyöajat, työntekijä on velvollinen jatkamaan työtään 16 tuntiin asti. Työntekijä voi suostua poikkeuksellisesti ylittämään ko. enimmäistyöajan.

Pöytäkirjamerkintä:

Työntekijäyhdistys suosittelee, että työntekijä suhtautuu myönteisesti tapauksiin, joissa työaika koneen kotiin tuonnin yhteydessä suunnittelemtomasti ylittää 16 tuntia. Työajan ylittäessä 16 tuntia rajoitetaan lennolla suoritettavaa palvelua.

2.B.2. Lähdetäessä asemapaikalta lennolle, joka on suunniteltu tasan tai alle 12-tuntiseksi, työntekijä voi kieltäytyä:

a) reittivuorolta, jossa työaika tulee lähdon myöhästymisestä johtuen ylittämään 12 tuntia. Sääntöä ei sovelleta aikaero- ja kaukoliikenteessä.

b) aikaero-, kauko- ja tilauslennolta, jossa työaika tulee lähdon myöhästymisen takia ylittämään 14 tuntia.

c) tilauslennolta, jossa on yli yksi tunti kello 23.00 - 07.00 välistä yötyötä, ja jossa työaika myöhästymisestä johtuen tulee ylittämään 12 tuntia.

Työnantajalle on myöhästymisestä tiedon saatuaan kuitenkin jäätävä kohtuullinen aika (vähintään kyseisen yksittäisen lennon mukainen ilmoittautumisaika) varalla olevien työntekijöiden paikalle kutsumiseen. Lennolle määrätyt työntekijät ovat velvollisia odottamaan lentokentällä. Jos kone kuitenkin on valmis lentoon ennen paikalle kutsuttujen palvelukseen ilmoittautumista, ovat työntekijät velvollisia lähtemään lennolle.

Pöytäkirjamerkintä 1:

Jos työntekijä lähtee lennolle, jolle varalla oleva työntekijä olisi ehditty kutsua lennon lähtöä lisää myöhästättämättä, hänelle annetaan yksi ylimääräinen vapaapäivä (VVV) tilastoon jokaiselta 12 tuntia (kohdat a ja c) tai 14 tuntia (kohta b) ylittävältä täydeltä tunnilta. Mahdollinen kieltäytyminen tulee tehdä yksilöllisen harkinnan perusteella.

Pöytäkirjamerkintä 2:

Asemapaikalta alkanut lento, joka palaa takaisin lähteäkseen myöhemmin uudelleen, on yhtäjaksoinen työsuoritus, jossa noudatetaan 9.1.1. -kohdan määräystä (Työaika alkaa siitä hetkestä, jolloin työntekijän on työnantajan määräysten mukaisesti ilmoitauduttava tai oltava palveluksessa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa), ja 9.3.2.B.1 -kohdan määräystä, jonka mukaan työntekijä on velvollinen työskentelemään 16 tuntiin asti, paitsi jos työaika asemapaikalta lähdetäessä on ylittämässä 12/14 tuntia. Tällöin sovelletaan 9.3.2.B.2 -kohdan määräyksiä työntekijän kieltäytymisoikeudesta.

9.4 Vähimmäislepoajat

A = Suunniteltu työaika

B = Soveltaminen käytännössä

1.A. Asemapaikalla on työntekijälle varattava toisiaan seuraavien 27 tunnin aikana vähimmäislepo, jolloin työaikojen väli on vähintään 12 tuntia.

Ulkoasemilla on työntekijälle varattava toisiaan seuraavien 27 tunnin aikana vähimmäislepo, jolloin työaikojen väli on vähintään 11 tuntia.

1.B. Työntekijän suostuessa alittamaan tämän pykälän 9.4.1.A kohdassa mainitun vähimmäislepoajan ulkoasemalla, lasketaan alittamiseen johtaneen työjakson ja sitä välittömästi seuraavan työjakson työajat yhteen. Erillistä tuntikorvausta maksetaan kohdan 8.7 mukaisesti, jos yhteenlaskettu työtuntimäärä edellyttää sitä.

9.5 Vähimmäislepoaikoja pidentävät vapaat (puskurivapaat, VP)

A = Suunniteltu työaika

B = Soveltaminen käytännössä

1.A. Jos työntekijän työaika asemapaikalle saavuttaessa on suunniteltu ylittämään 12 tuntia, hänellä on oltava seuraavat 18 tuntia vapaata (VP).

1.B. Jos työntekijän työaika asemapaikalle saavuttaessa on ylittänyt 12 tuntia, hänellä on oltava seuraavat 18 tuntia vapaata (VP).

Jos työntekijän työaika asemapaikalle saavuttaessa on ylittänyt 14 tuntia, hänellä on oltava seuraavat 24 tuntia vapaata (VP) ja 16 tuntia ylitettäessä 30 tuntia vapaata (VP).

2.A. Määräystä 18 tunnin vapaasta (VP) sovelletaan myös ulkoasemalla, mikäli työaika on suunniteltu ylittämään 14 tuntia.

2.B. Määräystä 18 tunnin vapaasta (VP) sovelletaan myös ulkoasemalla, jos työaika on ylittänyt 14 tuntia.

3.A. Jos ulkoasemalle saavuttaessa yötyötä on ollut neljä tuntia tai enemmän, työntekijällä on oltava seuraavat 21 tuntia vapaata (VP) eikä välittömästi seuraavaa työvuoroa saa suunnitella alkavaksi ennen kello 10.00.

Jos asemapaikalle saavuttaessa yötyötä on ollut neljä tuntia tai enemmän, työntekijällä on oltava seuraavat 21 tuntia vapaata (VP). Välittömästi seuraavaa työvuoroa ei saa suunnitella alkavaksi ennen kello 10.00. Sääntöä ei sovelleta aikaero- ja kaukoliikenteessä.

Tämän kohdan työn alkamisaikaa koskevia rajoituksia ei sovelleta em. kellonajan jälkeiseen vuorokauteen tai vuorokausiin.

3.B. Jos yötyötä on neljä tuntia tai enemmän, työntekijällä on oltava seuraavat 21 tuntia vapaata (VP). Välittömästi seuraavaa työvuoroa ei saa suunnitella alkavaksi ennen kello 10.00. Sääntöä ei sovelleta aikaero- ja kaukoliikenteessä.

Tämän kohdan työn alkamisaikaa koskevia rajoituksia ei sovelleta em. kellonajan jälkeiseen vuorokauteen tai vuorokausiin.

Aikaero- ja kaukolennolla, jossa on yötyötä neljä tuntia tai enemmän, työntekijällä on oltava ulkoasemalla seuraavat 21 tuntia vapaata ja asemapaikalla tulovuorokautena kello 24.00 saakka.

4. Edellä olevien kohtien vapaa-aikoja (VP) ei saa sisällyttää 14.1 kohdassa tarkoitettuihin vapaapäiviin (KV).

9.6 Yötyö

A = Suunniteltu työaika

B = Soveltaminen käytännössä

1.A. Työrupeamia, jotka sisältävät työaika neljä tuntia tai enemmän kello 23.00 – 07.00 välisenä aikana, saa työntekijälle suunnitella enintään kaksi puolen kuukauden työvuorolistaa kohden ja kolme kalenterikuukautta kohden. Työnantaja ja pääluottamusmies voivat sopia asiasta toisin.

Yllä mainittuja lentoja ei sijoiteta peräkkäin. Tämä rajoitus ei koske yöpyviä lentoja.

1.B. Varallaolo- ja päivystystapauksissa sekä suunnittelemattomissa tapauksissa on em. lentojen enimmäismäärä neljä kuukaudessa, kuitenkin enintään kaksi puolen kuukauden työvuorolistaa kohden.

2.A. Työntekijän työvuorot on suunniteltava siten, ettei kahden peräkkäisen yön lentotyöaika alkuperäisen lähtöpaikan paikallisajan 02.00-06.00 välillä yhteensä ylitä viittä tuntia.

9.7 Yli 12-tunnin lennot

A = Suunniteltu työaika

B = Soveltaminen käytännössä

1.A. Yli 12 tuntia kestäviä lentoja saa työntekijälle suunnitella enintään yhden edestakaisen puolen kuukauden työvuorolistaa kohti. Työnantaja ja pääluottamusmies voivat sopia asiasta toisin.

Pöytäkirjamerkintä:

Tällaiseksi yhdeksi yli 12-tuntiseksi lennoksi katsotaan myös sellaiset Euroopan ulkopuolelle suuntautuvat lennot, joissa suunniteltu työaika muodostuu kahdesta erillisestä yli 12 tunnin lennosta.

1.B. Työntekijä on velvollinen lähtemään yli 12 tuntia kestäväälle lennolle kaksi kertaa kalenterikuukaudessa.

Varalla oleva ja päivystävä työntekijä on velvollinen lähtemään kalenterikuukauden aikana kolmannelle yli 12 tuntia kestäväälle lennolle. Rajoituksesta voidaan sopia toisin työnantajan ja pääluottamusmiehen kesken.

9.8 Palveluksen peruuntuminen, työvuoron muuttaminen ja työajan alun siirtäminen

1. Jos työntekijä saa tiedon hänelle osoitetun palveluksen peruuttamisesta vähemmän kuin kolme tuntia ennen työajan määrättyä alkamishetkeä, hänelle maksetaan yhden tunnin tuntipalkkaa vastaava korvaus. Jos työntekijä saa tiedon suunnitellun työajan alkamisen jälkeen, työaikaa on koko aika sen alkamishetkestä peruutuksen tiedoksisaantihetkeen saakka, kuitenkin vähintään kaksi tuntia. ’

Työntekijä on velvollinen ottamaan työvuorolistalle merkityn lennon tilalle toisen lennon, jonka työajat vastaavat alkuperäisen lennon työaikoja +/-1 tunti.

2. Jos työntekijä saa ennen työajan alkua tiedon hänelle osoitetun lennon myöhästymisestä, hänelle maksetaan alkuperäisestä ilmoittautumisajasta siirrettyyn ilmoittautumisaikaan korvaus varallaoloaikamääräysten mukaisesti. Tämä aika ei ole työaikaa.

Jos työntekijälle annetaan hotelliin ilmoitus lennon myöhästymisestä vähemmän kuin kaksi tuntia ennen suunniteltua hotellista lähtöä, maksetaan enintään neljän tunnin päivystyskorvaus.

Tämän kohdan mukaisia korvauksia ei kuitenkaan suoriteta, jos lennon myöhästymisestä on ilmoitettu vähintään kahdeksan tuntia ennen suunnitellun työajan alkamista, eikä työajan alkua ole tämän jälkeen siirretty.

Pöytäkirjamerkintä:

Kohdissa 1 ja 2 tarkoitettu ilmoitus katsotaan annetuksi, kun yhtiön toimesta kullekin työntekijälle on toimitettu tekstiviesti. Jos ilmoitus on toimitettu lennon SCC:lle miehistön ollessa briefauksessa tai miehistökuljetuksen aikana, koko miehistön katsotaan saaneen ilmoituksen.

3. Palveluksen järjestelyn joustavuuden turvaamiseksi pienistä pysyväisluonteisista poikkeamista voidaan edellisten kohtien mukaisista aikamääristä sopia työnantajan ja pääluottamusmiehen välillä. Ulkoasemilla voidaan kiireellisissä tapauksissa pienistä tilapäisistä poikkeamista sopia työnantajan edustajan tai tämän puuttuessa lentokoneen päällikön ja työntekijöiden kesken, joita edustaa matkustamon vanhin (SCC).

4. Työntekijän määräämisestä toiselle lennolle työnantaja ilmoittaa mahdollisimman ajoissa. Työnantaja voi määrätä työntekijän vuorolistaan merkitsemättömälle lennolle vain asianomaisen omalla suostumuksella, paitsi kohdan 1 mukaisissa tilanteissa.

9.9 Työvelvoite sairastumistapauksessa

Jos työntekijälle on suunniteltu useamman päivän mittainen tehtävä ja hän sairastuu vain osaksi sitä, hän on velvollinen ottamaan peruuntuneille päiville tilalle päivystystä tai työn, josta ilmoitetaan mahdollisimman hyvissä ajoin. Kyseinen velvoite koskee myös alkuperäiseen tehtävään mahdollisesti liittyviä ylimääräisiä kalenterivapaita (VVV), elleivät ne kuulu 14.1 kohdan vähimmäisvapaapäiviin.

9.10 Varallaolo ja päivystys

1. Varallaolo ja päivystys on vapaaehtoista sen jälkeen, kun työntekijällä on 25 vuotta CCM-virkaikää.
2. Varallaoloa ei lasketa työaikaan kuuluvaksi.
3. Päivystysaika työpaikalla lasketaan kokonaan kuuluvaksi työaikaan.

9.11 Siirtokuljetukset ja -lennot

1. Siirtokuljetukseksi katsotaan sellainen lento tai muu kuljetus, jolla työntekijä palveluksen yhteydessä kuljetetaan matkustajana työpaikasta toiseen. Siirtokuljetus on työaika. Lennon jälkeinen hotellikuljetus ei ole työaika, kuitenkin kuljetus kohteesta tai hotellista toiseen on työaika, esim. bussi tai lautta.
2. Työaika alkaa siitä hetkestä, jolloin työntekijän on työnantajan määräysten mukaisesti ilmoitauduttava tai oltava palveluksessa ennen aikataulunmukaista lähtöaika.
3. Työaika päättyy 30 minuuttia aikataulun mukaisen tuloajan jälkeen, jos työnantaja ei määrää päätyneeseen lentoon kuulumatonta palvelua välittömästi lennon jälkeen.
4. Myöhästymistapauksissa työaika lasketaan päättyneeksi 30 minuuttia todellisen tuloajan jälkeen, paitsi siirtolennoilla asemapaikalle, jolloin työaika päättyy asemapaikalla todelliseen tuloaikaan.
5. Siirtokuljetuksen työaika päättyy asemapaikalla todelliseen tuloaikaan.
6. Jos siirtotyöaika ylittää 16 tuntia, siirrot tapahtuvat aina liikemies- tai vastaavassa luokassa.
7. Siirtolennot tapahtuvat liikemies- tai vastaavassa luokassa, Euroopan ulkopuolisilla lennoilla kuitenkin sillä edellytyksellä, että tähän luokkaan jää tilaa maksavilta matkustajilta. Jos Euroopan ulkopuolisilla lennoilla työntekijä joutuu siirtymään turistiluokassa, merkitään hänelle korvauksena 1,5 tuntia VY-tilastoon.
8. Jos siirto tapahtuu työnantajan omalla koneella, jossa ei ole liikemies- tai vastaavaa luokkaa, pääluottamusmies ja työnantaja sopivat siirrosta paikallisesti.

9.12 Tyhjällä koneella siirtyminen

Siirryttäessä tyhjällä koneella (koneessa vain miehistölistalle merkityjä miehistönjäseniä, johon kuuluu myös mahdollinen mekaanikko) työaika päättyy:

- Siirryttäessä tyhjällä koneella asemapaikalle, työaika päättyy 30 minuuttia aikataulun mukaisen tuloajan jälkeen, ellei työnantaja määrää päätyneeseen lentoon kuulumatonta palvelua välittömästi lennon jälkeen. Debriefing -aika lisätään vain yhdelle miehistölle, kun siirtolennolla on useampi miehistö. Määräystä noudatetaan myös, kun kyseessä on työntekijän siirtokuljetus lentokoneelle lentopalvelua varten.

- Siirryttäessä kotimaan ulkoasemalta asemapaikalle tyhjällä koneella työaikaan ei lisätä 30 minuuttia debriefing -aikaa. Näin menetellään myös, jos siirtolennolla on useampi ohjaamo- tai matkustamomiehistö.

9.13 Työvuorolista ja lennonvaihdot

1. Työvuorolista julkaistaan ja vahvistetaan viimeistään viisi vuorokautta ennen sen voimaantulemistä. Muista työvuorolistajärjestelyistä sovitaan paikallisesti.
  2. Työntekijällä on oikeus esittää toivomus kahteen lentoan kalenterivuodessa tai muuhun sovittuun ajanjaksoon.
  3. Opinto- tai virkavapaata ei suunnitella lentoan liittyvän ylimääräisen vapaapäivän (VVV) tai lentoan liittyvän ylimääräisen vapaan (VP) kanssa päällekkäin.
  4. Vuorolistan suunnittelussa pyritään ottamaan huomioon, että aamuvuoroja ei suunnitella välittömästi yövuoron jälkeen, mikäli muutoinkin saavutetaan mielekäs työvoiman käyttö.
  5. Työvuorolistojen laatimista kehitetään työryhmässä, jossa ovat edustettuina työnantaja ja pääluottamusmies sekä yksi muu työntekijöitten edustaja. Työryhmän tavoitteena on, että työvuorolistat ovat sellaisia, että niissä on otettu huomioon työntekijöiden toiveet ja tarpeet.
- Puolivuositain työryhmässä todetaan yötyön jakaantuminen kuluneen kauden aikana ja sovitaan seuraavan kauden yötyön määrän mahdollisesta vähentämisestä sellaisten työntekijöiden kohdalla, jotka ovat selvästi ylittäneet keskiarvon.
6. Työntekijöiden keskinäisissä lennonvaihdossa voidaan poiketa työehtosopimuksen rajoituksista paikallisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti.

9.14 Miehistömäärät

1. Jos suunniteltu yhdenjaksoinen työaika ylittää 12 tuntia on matkustamohenkilökunnan vahvuus:

Yli 275-paikkainen kone	12 CCM
260-275 –paikkainen kone	11 CCM
240-259 –paikkainen kone	9 CCM
200-239 –paikkainen kone	7 CCM
170-199 –paikkainen kone	6 CCM
135-169 –paikkainen kone	5 CCM
100-134 –paikkainen kone	4 CCM
51-99 –paikkainen kone	3 CCM
alle 51-paikkainen kone	2 CCM

Paikalliset osapuolet voivat sopia toisin edellä mainitusta taulukosta. Matkustamohenkilökunnan vahvuuden tulee kuitenkin olla vähintään palveluminimi lisättynä yhdellä.

2. Työnantaja antaa pääluottamusmiehelle aikataulukausittain kiinteät ja/tai Flexible crew-määrät.

Pöytäkirjamerkintä:

Vajaalukuisesta miehistöstä maksetaan työntekijälle ylimääräinen tuntipalkka/puuttuva työntekijä lentotuntia kohden, kuitenkin vähintään kolmen tunnin palkka.

Flexible-crew:lla tarkoitetaan järjestelmää, jossa lentokonetyypeittäin matkustamomiehistön lukumäärä vaihtelee suhteessa palvelun tason ja matkustajamäärän mukaisesti.

9.15 Osa-aikatyö ja osittainen hoitovapaa

1. Osa-aikatyöstä sovitaan työnantajan ja pääluottamusmiehen välillä paikallisesti.
2. Osittainen hoitovapaa toteutetaan 16.5 kohdan mukaisesti. Toimistotyö, oppi- ja harjoitustunnit lasketaan työajaksi.

9.16 Muita määräyksiä

1. Mikäli yli 25% tietyn kohteen tai lentosarjan toteutuneista työ- tai lentoajoista ylittää suunnitellut ajat (ensimmäinen seurantajakso kuukausi ja jatkuvana tämän jälkeen), tulee miehistönkäytön suunnittelussa käyttää toteutuneiden aikojen keskiarvoa tai muuttaa suunnittelua muulla tavoin työehtosopimuksen mukaiseksi.
2. Jos suunniteltu yhdenjaksoinen työaika ylittää 12 tuntia työntekijälle varataan verholla eristettyjä lepopaikkoja vähimmäistasoltaan seuraavasti:

Vähintään 250-paikkainen kone	4 punkkaa
Alle 250-paikkainen kone	2 turistiluokan istuinta

Mikäli kaksi lepopaikkaa on toteutettu kolmen istuttavalla paikalla, myös kolmas paikka on työntekijöiden käytössä.

10 § AIKAERO- JA KAUKOLENNOT

10.1 Aikaerolento

1. Aikaerolennolla lähtö- ja tuloaseman välinen aikaero on neljä tuntia tai enemmän.
2. Työntekijälle voidaan suunnitella enintään kaksi aikaerolentoa kuukaudessa. Varallaololta ja päivystykseltä voidaan kuitenkin määrätä kolmas tällainen lento.

Työnantajan ja ao. työntekijän kesken voidaan kyseisestä rajoituksesta sopia toisin.

3. Aikaerolentojen välinen suunniteltu aika on loka- huhtikuussa vähintään 10 vuorokautta ja touko- syyskuussa 8 vuorokautta. Karenssi määräytyy lennon paluujankohdan perusteella. Jos aikaerolentoon sisältyy yli kuuden päivän poissaolo,

on lentojen suunniteltu väli edellisestä poiketen 14 vuorokautta. Nämä rajoitukset koskevat myös varalloloa ja päivystystä.

Työnantajan ja ao. työntekijän kesken voidaan kyseisestä rajoituksesta sopia toisin.

Aikaerolennon ulkoasemalepo

4. Ulkoasemalepo suunnitellaan annettavaksi välittömästi aikaerokohteeseen saavuttaessa.

Alle 12-tuntiseksi suunnitellun aikaerolennon jälkeen suunniteltu työaikojen välinen aika ulkoasemalla on vähintään 23 tuntia.

Alle 12-tuntiseksi suunnitellun aikaerolennon jälkeen, jolla menolennon suunniteltu työaika ylittää 11 tuntia ja jolla lento sisältää yötyötä loka- huhtikuussa vähintään kolme tuntia 30 minuuttia ja touko- syyskuussa vähintään neljä tuntia 30 minuuttia, on suunniteltu työaikojen välinen aika ulkoasemalla vähintään 36 tuntia.

Sellainen alle 12-tuntiseksi suunniteltu aikaerolento, joka täyttää pöytäkirjamerkintää edeltävän kappaleen määritelmän, voidaan suunnitella 23 tunnin ulkoasemalevolla, jos lennon jälkeen myönnetään välittömästi asemapaikalle saavuttua kaksi ylimääräistä kalenterivuorokautta vapaata ennen lentoa liittyviä kahta kiintiövapaata.

Mikäli kohteeseen operoidaan kaksi kertaa päivässä siten, että toisessa täytyisi 36 tunnin ulkoasemalepo ja toisessa puolestaan 23 tuntia, miehistörotaatiot suunnitellaan ristiin, jolloin molempien rotaatioiden osalta täyttyy vähintään 25 tunnin suunniteltu ulkoasemalepo. Asemapaikkalepo määräytyy kohdan 10.1.5 kappaleiden 1. ja 4. mukaisesti, ellei työnantajan ja pääluottamusmiehen kesken sovita toisin.

Kun kysymyksessä on aikaerolento, jossa meno- ja paluumatkalla suunniteltu työaika ylittää yli 12 tuntia, vuorolistat laaditaan siten, että lentojen välinen aika ulkoasemalla on vähintään 42 tuntia.

Aikaerolennon jälkeinen asemapaikkalepo

5. Aikaerolennon jälkeen annetaan välittömästi asemapaikalle saavuttaessa kaksi kiintiövapaata (KV), ellei pitkän poissaolon perusteella (11§) tule useampia kiintiövapaita (KV).

Alle 12 tunnin aikaerolennolla, jolla suunniteltu työaikojen väli on alle 36 tuntia, annetaan asemapaikalle saavuttaessa ylimääräinen kalenterivapaa (VVV), joka annetaan ennen edellä mainittuja aikaerolentoa seuraavia kiintiövapaita (KV).

Jos ulkoasemalepo on lyhennetty 36 tunnista 23 tuntiin, annetaan asemapaikalla kaksi ylimääräistä kalenterivapaata (VVV) ennen lentoa liittyviä kahta kiintiövapaata (KV).

Jos paluulennon suunniteltu työaika on 12 tuntia tai enemmän, annetaan asemapaikalle saavuttaessa yksi ylimääräinen kalenterivapaa (VVV) lennon muiden vapaiden lisäksi. Vastaavasti, jos paluulennon suunniteltu työaika on 14 tuntia tai

enemmän, annetaan asemapaikalle saavuttaessa kaksi ylimääräistä kalenterivapaata (VVV) lennon muiden vapaiden lisäksi.

Aikaerolentoja koskevia muita määräyksiä

6. Työajan suunniteltu alku saa aikaerolentoon liittyvien vähimmäisvapaiden jälkeen olla aikaisintaan idänsuuntaisten aikaerolentojen jälkeen kello 07.00 ja lännensuuntaisten aikaerolentojen jälkeen kello 12.00.

7. Aikaerolennon vaatimien vähimmäisvapaiden jälkeen työntekijälle ei suunnitella lentoa, joka sisältää yötyötä enemmän kuin kaksi tuntia.

8. Kohtien 10.1.6 ja 10.1.7 yötyö- ja työajan alkamista koskevia rajoituksia ei sovelleta, mikäli välissä on muu kuin lentoon liittyvä vapaa kalenterivuorokausi.

9. Aikaerolentoa edeltää 24 tunnin vapaa, joka ei voi mennä päällekkäin lentoa seuraavien vapaiden kanssa eikä edellisenä vuorokautena työvuoro saa sisältää työaikaa kello 23.00-07.00 välisenä aikana.

10. Aikaerolennolla varataan miehistölle vähintään 250-paikkaisessa koneessa vähintään neljä punkkaa ja alle 250-paikkaisessa kaksi turistiluokan istuinta. Mikäli kaksi lepopaikkaa on toteutettu kolmen istuttavalla istuinyksiköllä, myös kolmas istuin on työntekijöiden käytössä.

Yhtiö suunnittelee koneessa tapahtuvan palvelun ja miehistömäärät siten, että minimilepo on 15 prosenttia lennon suunnitellusta lentoajasta. Minimilepo voi poikkeuksellisesti alittua palvelullisista syistä, jolloin lennon SCC:n velvollisuus on huolehtia siitä, että miehistö saa mahdollisimman pitkän lepoajan.

10.2 Kaukolennot

1. Kaukolento on Euroopan ulkopuolelle suuntautuva lento, jonka yhdensuuntainen suunniteltu lentoaika (block -aika) asemapaikalta ulkoasemalle on kuusi tuntia tai enemmän, ja asemapaikan sekä ulkoaseman välinen etäisyys on vähintään 4900 kilometriä ja joka ei täytä aikaerolennon määritelmää. Kaukolennoksi ei katsota Kanarian saarille/saarilta suuntautuvia lentoja.

Kaukolennon ulkoasemalepo

2. Alle 12 tunnin kaukolennoilla suunniteltu työaikojen välinen aika ulkoasemalla on vähintään 21 tuntia, joka suunnitellaan annettavaksi välittömästi kaukokohteeseen saavuttaessa.

Kaukolennon jälkeinen asemapaikkalepo

3. Kaukolentoa seuraa asemapaikalle saavuttaessa 24 tunnin vapaa, joka käsittää yhden kokonaisen kalenterivuorokauden. Ko. 24 tunnin vapaata ei voida laskea päällekkäin kauko- tai aikaerolentoa edeltävän 24 tunnin vapaan kanssa. Kaukolentoa, jonka paluulennon suunniteltu työaika ylittää 12 tuntia, annetaan asemapaikalla yksi ylimääräinen kalenterivapaa (VVV) ennen lentoa seuraavaa 24

tunnin vapaata. Ko. 48 tunnin vapaata ei voida suunnitella päällekkäin kauko- tai aikaerolentoa edeltävän 24 tunnin vapaan kanssa. Jos paluulennon suunniteltu työaika ylittää 14 tuntia, annetaan asemapaikalla kaksi ylimääräistä kalenterivapaata (VVV) ennen lentoa seuraavaa 24 tunnin vapaata.

Kaukolentoja koskevia muita määräyksiä

4. Kaukolentoa edeltää asemapaikalla 24 tunnin yhdenjaksoinen vapaa, joka ei voi mennä päällekkäin asemapaikalla aikaero- tai kaukolentoa seuraavien vapaiden kanssa, eikä edellisenä vuorokautena työvuoro saa sisältää työaikaa kello 23.00-07.00 välisenä aikana.

5. Kaukolennolla varataan miehistölle vähintään 250-paikkaisessa koneessa vähintään neljä punkkaa ja alle 250-paikkaisessa kaksi turistiluokan istuinta. Mikäli kaksi lepopaikkaa on toteutettu kolmen istuttavalla rivillä, myös kolmas istuin on työntekijöiden käytössä.

Yhtiö suunnittelee koneessa tapahtuvan palvelun ja miehistömäärät siten, että minimilepo on 15 prosenttia lennon suunnitellusta lentoajasta. Minimilepo voi poikkeuksellisesti alittua palvelullisista syistä, jolloin lennon SCC:n velvollisuus on huolehtia siitä, että miehistö saa mahdollisimman pitkän lepoajan

11 § PITKÄ POISSAOLO

1. Lennot voidaan suunnitella siten, että työntekijän yhdenjaksoinen poissaolo asemapaikalta on enintään 14 vuorokautta (336 tuntia).

Pöytäkirjamerkintä:

Tarpeen vaatiessa pääluottamusmies myötävaikuttaa pidempienkin poissaolojen mahdollistamiseen.

2. Mikäli lento on suunniteltu yli kuuden päivän pituiseksi, edellyttää tämä työntekijän suostumusta.

Pöytäkirjamerkintä:

Jos vapaaehtoisia ei ilmoittaudu riittävästi, pääluottamusmies myötävaikuttaa siihen, että riittävä määrä vapaaehtoisia työntekijöitä ilmoittautuu kyseisille lennoille.

3. Ensimmäisten kuuden vuorokauden jälkeen neljältä alkavalta 12 tunnin jaksolta maksetaan ylimääräinen korvaus neljän tunnin tuntipalkan mukaan laskettuna. Näitä neljää 12 tunnin jaksoa (7 - 8 poissaolovuorokautta) seuraavilta kultakin alkavalta 24 tunnin jaksolta maksetaan vastaava ylimääräinen korvaus yhden tunnin tuntipalkan mukaan laskettuna.

4. Ulkoasemalla annetaan kuuden vuorokauden poissaolon jälkeen 36 tunnin pituinen yhdenjaksoinen vapaa-aika (liite 4).

Pöytäkirjamerkintä:

Kuitenkin pyritään siihen, että em. vapaa-aika suunnitellaan vähintään 48 tunnin pituiseksi.

5. Asemapaikalle saavuttuaan työntekijälle annetaan poissaolon pituudesta (TAFB = time away from base) riippuen seuraavan taulukon mukaisesti vapaapäiviä (KV):

Poissaolon pituus korkeintaan	Vapaapäiviä
5 - 6 vrk (enintään 144 h)	1
6 - 8 vrk (" 192 h)	2
8 - 10 vrk (" 240 h)	3
10 - 15 vrk (" 360 h)	4
15 - vrk	5

Yllä mainitut vapaapäivät sisältyvät 14.1 kohdan mukaisiin vapaapäiviin (KV).

6. Työvuorolistat suunnitellaan siten, että ennen yli viiden vuorokauden (120 tuntia) poissaoloa työntekijällä on vähintään 24 tunnin pituinen vapaajakso (liite 4).

12 § VÄLILASKUTTOMAT AIKAERO- JA KAUKOLENNOT, JOIDEN SUUNNITELTU TYÖAIKA ON VÄHINTÄÄN 12 TUNTIA

1. Suunniteltu työaika välilaskuttomalla lennolla on enintään 16 tuntia. Yli 14 tunnin lennot edellyttävät työntekijän suostumusta.

Pöytäkirjamerkintä:

Jos vapaaehtoisia ei ilmoitaudu riittävästi, pääluottamusmies myötävaikuttaa siihen, että riittävä määrä vapaaehtoisia työntekijöitä ilmoittautuu kyseiselle lennolle.

2. Välilaskuton lento, joka on suunniteltu 12 – 16-tuntiseksi:

- Vähimmäisperilläoloaika on vähintään 42 tuntia.
- Jos perilläoloaika on vähintään 30 mutta alle 42 tuntia, annetaan yksi VVV-päivä, ja jos perilläoloaika on alle 30 tuntia, annetaan kaksi VVV-päivää asemapaikalla.

3. Lento, joka on suunniteltu yli 14-tuntiseksi:

- Kyseisiä lentoja saa työntekijälle suunnitella enintään yksi edestakainen kalenterikuukaudessa. Varallaololta ja päivystykseltä työntekijä on kuitenkin velvollinen lähtemään toiselle tällaiselle lennolle.
- Lentojen välin tulee olla vähintään 21 vuorokautta. Tämä rajoitus koskee myös varallaoloa ja päivystystä.

Miehistömäärien suhteen yhdistystä kuullaan aikataulukausittain.

4. Jos tämän pykälän mukaista lentoa seuraa siirtolento ulkoasemalta ulkoasemalle, vähimmäislepo on ensimmäisellä ulkoasemalla 21 tuntia (kaukolento) tai 23 tuntia (aikaerolento). Vajaaksi jäänyt lepoaika annetaan siirtolennon jälkeen ennen seuraavaa työrupeamaa. Tämä koskee myös siirtoja asemapaikalle lentosarjojen päätöslennoilla. Tätä vähimmäisperilläoloaika laskettaessa otetaan huomioon siirtolennosta ulkoasemalta ulkoasemalle johtuva lepo-/puskuri-aika. (liite 4)

13 § TYÖMATKAKORVAUKSET

Asemapaikalla

1. Työnantaja maksaa työntekijälle oman auton käytöstä edestakaisen korvauksen tai taksin käyttämisestä yhdensuuntaisen korvauksen seuraavissa tapauksissa:

- jos työaika alkaa tai päättyy kello 22.00-06.00 tai jos työntekijä kaupungin sisäisen linja-auto- tai raitiovaunuliikenteen säännöllisten vuorojen muuten puuttuessa ei pääse kaupungista lentokentälle liikennöivään autoon tai päinvastoin
- jos työntekijä kutsutaan työhön vähemmän kuin kaksi tuntia ennen lennon ilmoittautumisaikaa
- jos asemapaikalle päättyvä työrupeama sisältää yötyötä neljä tuntia tai enemmän
- aikaerolennon jälkeen
- jos asemapaikalle päättyvä työrupeama on kestänyt yli 12 tuntia
- jos asemapaikalle palattua työaikojen väli tai yhteenlasketut välit ulkoasemilla ovat olleet 24 tuntia tai enemmän.

2. Korvaus oman auton tai taksin käytöstä (korkeintaan 30 km yhteen suuntaan) maksetaan alueella, jonka säde on 20 kilometriä ja keskipiste lentoasema, erillisen kuitin perusteella ajettaessa lyhintä tietä kotoa lähimmän lentokentälle liikennöivän linja-auton reitin varteen, tai tällaisen yhteyden kokonaan puuttuessa kotoa lentokentälle. Kilometrikorvauksen osalta noudatetaan työnantajan yleistä käytäntöä.

3. Lisähenkilöistä korotetaan kilometrikorvausta verohallituksen kulloisenkin päätöksen mukaisesti.

4. Pääluottamusmies ja työnantaja voivat sopia työmatkakorvauksista tarkemmin paikallisesti.

Muilla paikkakunnilla

5. Kuljetukset muualla kuin asemapaikalla työnantajan järjestämän tai hyväksymän majoituspaikan ja lentokentän tai muun työpaikan välillä kustantaa työnantaja.

14 § VAPAAPÄIVÄT

14.1 Työntekijöiden vapaapäivät

1. Työntekijällä on vähintään yhdeksän vapaapäivää (KV) kuukaudessa kuitenkin niin, että vapaapäivien kokonaismäärä on 30 vapaapäivää (KV) vuosineljänneksessä.

2. Työvuorolista on laadittava siten, että työntekijälle tulee kuukaudessa yksi vapaa viikonloppu, jonka pituus on 72 tuntia. Viikonloppuvapaa sisältää vähintään yhden kiintiövapaapäivän. Työntekijän kanssa voidaan viikonloppuvapaan sijoittumisesta sopia toisin.

Vapaapäivät järjestetään siten, että kuukaudessa on vähintään kaksi erillistä vähintään kahden päivän vapaapäiväjaksota, joista toinen voi olla viikonloppuvapaa.

3. Erillisen vapaapäivän on oltava vähintään 30 tunnin pituinen, sisältäen kalenterivuorokauden. Yksittäisen vapaapäivän jälkeen työaika ei saa alkaa ennen kello 06.00.

Kun vapaapäiviä on useita peräkkäin, niistä jokaisen on oltava vähintään 24 tuntia ja yhden vähintään 33 tuntia, tai aikaerolennon jälkeen 31 tuntia.

Vapaapäivälaskenta alkaa työ/puskuriajan (VP) päättymisestä. Vapaapäiväkalenterivuorokausi ei sisällä työtä.

4. Välittömästi ennen tai jälkeen vuosilomaa annettavien kohdassa 4.1 mainittujen minimivapaapäivien tulee täyttää edellä kohdassa 4.3 mainitut vähimmäistuntimäärät.

Välittömästi vuosiloman ja erikseen anotun/toivotun viikonloppuvapaan jälkeen työ voidaan suunnitella alkavaksi aikaisintaan kello 06.00.

5. Työvuorot tulee asemapaikalla suunnitella siten, että työntekijälle tulee viimeistään neljä päivää kestävä työjakson jälkeen vähintään yksi vapaapäivä (KV) tai vaihtoehtoisesti työntekijän suostumuksella viisi päivää kestävä työjakson jälkeen vähintään kaksi vapaapäivää (KV). Suostumus annetaan aikataulukaudeksi kerrallaan.

6. Vahvistetulla vuorolistalla olevia viikkolepopäiviä ja yksittäisiä vapaapäiviä ei voida siirtää ilman työntekijän suostumusta.

7. Vuosilomaan sisältyy neljää kalenteripäivää kohden yksi vapaapäivä (KV) ja seitsemän kalenteripäivää kohden kaksi vapaapäivää (KV).

Jos poissaolo kattaa kalenterikuukauden, se sisältää kaikki kuukauden vapaapäivät. Välittömästi ennen tai jälkeen vuosilomaa annettavien 14.1.1 kohdassa mainittujen vapaapäivien tulee täyttää edellä kohdassa 14.1.3 mainitut vähimmäistuntimäärät.

8. Palveluksen järjestelyn joustavuuden turvaamiseksi voidaan poikkeamista edellisten kohtien mukaisista vapaapäivämääräyksistä sopia työnantajan ja

pääläluottamusmiehen kesken. Tilapäisistä poikkeamista voidaan kuitenkin sopia työnantajan ja ao. työntekijän kesken.

14.2 Työntekijöiden edustajien työstä vapautus

1. Ammattiosaston puheenjohtajalle annetaan vapautusta lentotyöstä vähintään kuusi päivää kuukaudessa tehtävänsä hoitamista varten. Näitä päiviä ei lasketa työntekijän vähimmäisvapaapäiviin (KV).

Työnantaja ei suorita ammattiosaston puheenjohtajalle erillistä korvausta tehtävän hoitamisesta tai siitä koituvasta ansionmenetyksestä. Puheenjohtajan muusta vapautuksesta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen.

2. Ammattiosaston toimikunnan jäsenille ja varajäsenille toimikunnan kokouksen vuoksi kerran kuukaudessa pidettävää kokouspäivää ei lasketa kuuluvaksi työehtosopimuksen vähimmäisvapaapäiviin tai ammattiosaston puheenjohtajan kuukausittaiseen lentotyöstä vapautukseen.

3. Matkustamohenkilöstön edustajalle (1) tai hänen estyneenä ollessaan varaedustajalle AKT:n hallituksen kokouksen vuoksi kerran kuukaudessa annettavaa työstä vapautuspäivää ei lasketa kuuluvaksi työehtosopimuksen vähimmäisvapaapäiviin.

Matkustamohenkilöstön edustajille (2) tai näiden estyneenä ollessa varaedustajille AKT:n valtuuston kokouksen vuoksi kaksi kertaa vuodessa annettavaa työstä vapautuspäivää ei lasketa kuuluvaksi työehtosopimuksen vähimmäisvapaapäiviin.

Matkustamohenkilöstön edustajille (enintään 12) AKT:n edustajakokoukseen kerran neljässä vuodessa myönnettäviä työstä vapautuspäiviä (kokouksen ajaksi kuitenkin enintään kolmeksi kalenterivuorokaudeksi) ei lasketa kuuluvaksi työehtosopimuksen vähimmäisvapaapäiviin.

4. Mikäli Palta ry:n jäsenyrityksen matkustamohenkilöstön sopimusneuvotteluun liittyy AKT joutuu kutsumaan kokoon matkustamohenkilöstöjaoston tai hallituksen kokouksen, aidosti pyritään antamaan matkustamohenkilöstöjaoston ja hallituksen jäsenille vapaata kokousta varten. Ansionmenetys korvataan, mikäli sopimusneuvottelu liittyy yhtiöön.

5. Muusta työstä vapautuksesta sovitaan työnantajan ja työntekijän välillä tapauskohtaisesti erikseen.

6. Työpaikkakohtaisen työhuonekunnan toimikunnan jäsenille (enintään 7 henkilöä) annetaan 12 kertaa vuodessa vapaata (1 päivä) toimikunnan kokousta varten. Työnantaja ei maksa vapautuksen ajalta erillistä korvausta. Toimikunta kokoontuu lähtökohtaisesti kerran kuukaudessa.

7. Toimielinten jäsenten nimet ja kokouspäivät ilmoitetaan hyvissä ajoin työvuorolistasuunnittelu huomioiden.

8. Kaikki tässä pykälässä mainitut päivät huomioidaan työaikataulukon mukaisina poissaolopäivinä.

9. Työnantajan kutsuessa henkilöstön edustajan paikalliseen neuvotteluun työnantaja korvaa sen ansion, jonka henkilöstön edustaja menettää joko työnantajan edustajien kanssa käytyjen paikallisten neuvottelujen tai muiden työnantajan kanssa sovittujen tehtävien takia. Mainittujen syiden vuoksi menetetty lomapäivä tai muu kuin aiemmin tässä kohdassa määritelty vapaapäivä korvataan uutena loma- tai vapaapäivänä tai muutoin yhdessä sovitulla tavalla.

15 § MATKUSTAMOHEIKILÖKUNNAN TYÖEHDOISSA NOUDATETTAVA KORVAUSKÄYTÄNTÖ

Työnantaja ja pääluottamusmies voivat yksittäistapauksissa sopia toisin tämän ja alan yleisen työehtosopimuksen 15 §:n korvauskäytäntöä koskevista määräyksistä.

15.1. Miehistön vajuus yli 12 tunnin lennoilla

Suunnitellulla yli 12 tunnin lennolla tulee olla vahvistettu miehistö:

Yli 275-paikkainen kone	12 CCM
260-275-paikkainen kone	11 CCM
240-259-paikkainen kone	9 CCM
200-239-paikkainen kone	7 CCM
170-199-paikkainen kone	6 CCM
135-169-paikkainen kone	5 CCM
100-134-paikkainen kone	4 CCM
51-99-paikkainen kone	3 CCM
alle 51-paikkainen kone	2 CCM

Korvaus vajaalukuisesta miehistöstä on 1 VVV-päivä tilastoon / puuttuva työntekijä sekä suunnitellulla että suunnittelemattomalla yli 12 tunnin lennolla.

Erikoistapaukset:

- Yli 12 tunnin lento, jolla efektiivinen työosuus on alle 9 tuntia ja loppuosa siirtoa, ei vaadi vahvistettua miehistöä.
- Yli 12 tunnin lento, joka alkaa siirrolla ja päättyy efektiiviseen työosuuteen, ei vaadi vahvistettua miehistöä, jos kokonaistyöajasta alle puolet on efektiivistä työaikaa.

Jos työntekijä sairastuu lennon alettua, ei makseta em. korvausta. Sairastuneen tilalle pyritään kuitenkin kutsumaan toinen työntekijä.

15.2. Lepopaikkojen puute

- **Suunniteltu:** Suunnitellulla yli 12 tunnin lennolla tulee olla lepopaikat. Jos asianmukaiset (esim. verholla eristetyt) lepopaikat puuttuvat, on korvaus yksi VVV-päivä.
- **Suunnittelematon:** Yksi VVV-päivä, kun työaika on 12 tuntia 10 minuuttia tai yli. Matkustajamäärät vaikuttavat korvauksen saantiin.

- Tapauksissa, joissa suunniteltu ei vastaa toteutunutta tilannetta, päätetään VVV-päiväkorvauksesta tapauskohtaisesti.

15.3. Puskuri- ja lepoaikojen vajaaksi jääminen

Ulkoasemalla

1. Neljä tuntia tai sitä lyhyempi aika palvelusaikojen välillä on kokonaan työaika.
2. Minimilevon (11 tuntia) alittuessa työajat lasketaan yhteen, jolloin puskuriaikojen alituksista aiheutuvia korvauksia (kts. kohta 15.3.3) ei korvata.
3. Ulkoasemalevon 21 h (kaukolento), 23 h / 36 h (aikaerolento) ja puskuriaikojen alitus ulkoasemalla 18 h (työaika yli 14 h) ja 21 h (yötyö) korvataan:

36 h – 21 h	ei korvata
21 h – 18 h	korvataan kahdeksan tunnin palkka/ alkava vajaaksi jäänyt tunti
18 h – minimilepo	korvataan yksi VVV-päivä/ alkava vajaaksi jäänyt tunti

4. Suunniteltu ulkoasemalevon 42 h (aikaero- / kaukolento / pitkän matkan kone) alitus korvataan:

Jos ko. perilläoloaika on 30–40 tuntia, annetaan yksi VVV-päivä asemapaikalla.

Jos lepo on alle 30 tuntia, annetaan kaksi VVV-päivää,

5. Ulkoasemalla kuljetukset saattavat vaikuttaa minimilepoaikoihin.

Asemapaikalla

6. Jos yhteenlaskettu työaika asemapaikalle saavuttaessa on ylittänyt 12 tuntia, seuraa 18 h puskuriaika, 14 tunnin jälkeen 24 h puskuriaika ja 16 tunnin jälkeen 30 h puskuriaika.
7. Puskuriaikojen alituksia asemapaikalla ei korvata.

15.4. Menetetty tai puuttuva viikonloppu- tai muu kiintiövapaa

1. Viikonloppuvapaa annetaan 14.1.2. kohdan mukaan ja sen tulee sisältää lauantain ja sunnuntain koko vuorokaudet.
2. Viikonloppuvapaa sisältää vähintään yhden kiintiövapaapäivän, mikäli työntekijän kanssa ei ole toisin sovittu.
  - Menetetyn tai puuttuvan viikonloppuvapaan sijalle työntekijä saa uuden viikonloppuvapaan ilmoittamana ajankohtana. Tämä korvattava viikonloppuvapaa sisältyy ko. kuukauden vapaapäiväkiintiöön. Jos uusi viikonloppuvapaa sijoittuu eri kuukauteen kuin menetetty viikonloppuvapaa, on

uuden vapaan pituus vähintään 57 tuntia (33 h + 24 h) sisältäen lauantain ja sunnuntain koko vuorokaudet.

- Menetetyn tai puuttuvan viikonloppuvapaan korvaus voidaan ottaa myös arkivapaina, jolloin työntekijä saa kaksi ylimääräistä arkivapaa haluamanaan ajankohtana.
- Menetetyn tai puuttuvan kiintiövapaan sijalle työntekijä saa uuden vapaan ilmoittamana ajankohtana.

15.5. Hotellihuoneen odotus ja jakaminen

Hotellihuoneen odotus ei ole työaika eikä lepoaika; hotellihuoneen etsiminen on työaika. Hotellihuonetta odotetaan yksi tunti (aikaerolennon ja neljä tuntia tai enemmän yötyötä sisältävän lennon jälkeen 30 min) ilman korvausta, sen jälkeen korvaus on yksi VVV-päivä jokaiselta täydeltä puolelta tunnilta, kuitenkin enintään kolme VVV-päivää. Jos työntekijä joutuu jakamaan hotellihuoneen, korvataan yksi VVV-päivä + 50 €/vrk.

15.6. Laukkujen tulon viivästyminen ulkoasemalla

Mikäli ulkoasemalla joudutaan odottamaan lentokentällä matkalaukkuja yli työajan, merkitään kahdelle työntekijälle (yhdeksi työntekijälle, mikäli kyseessä on yksi laukku) odottamisaika työajaksi sekä korvataan laukkujen hotelliin toimittamisesta aiheutuneet kulut (kantajat, taksit ym.). Työaika lasketaan enintään kahdelle työntekijälle, riippumatta siitä jäävätkö muutkin odottamaan vai menevätkö hotelliin.

15.7. Poikkeustilanteet

Käsitellään tapauskohtaisesti aina asemapaikalla.

15.8. VY-korvaus

1. Yli 46 työtuntia toisiaan seuraavien seitsemän kalenterivuorokauden aikana Ylimenevä osa siirretään VY-tilastoon korvausesityslomakkeella. Lennonvaihdosta johtuvaa ylitystä ei korvata. Miehistönkäytöillisistä syistä työnantajan tekemistä työvuorolistamuutoksista aiheutuvat ylitykset korvataan. Varallaoloa ei lasketa työajaksi.
2. Siirrot Business-luokassa
Jos Euroopan ulkopuolisilla lennoilla työntekijä joutuu siirtymään työnantajan koneessa turistiluokassa, merkitään työntekijälle korvauksena 1,5 tuntia VY-tilastoon.

16 § SAIRAUSAJAN JA ÄITIYSVAPAAN PALKKA SEKÄ PERHEVAPAAOIKEUS

16.1. Sairausajan palkka

1. Jos työnantajan palvelukseen otettu työntekijä estyy tekemästä työtä sairauden tai tapaturman vuoksi eikä hän ole aiheuttanut tautia tai tapaturmaa tahallisesti tai

rikollisella toiminnallaan tai kevytmielisellä elämällään taikka muulla törkeällä tuottamuksella, työnantaja maksaa hänelle palkkaa sairausajalta seuraavasti:

Jos työntekijä on yhdenjaksoisesti ollut työnantajan palveluksessa:

- alle 1 vuoden, täyden palkan viideltä viikolta
- 1-5 vuotta, täyden palkan kuudelta viikolta
- yli 5 vuotta, täyden palkan neljältä kuukaudelta.

Työntekijän on esitettävä työnantajan hyväksymä selvitys työkyvyttömyydestään. Jos työnantaja vaatii tietyn lääkärin antamaa todistusta, työnantaja kustantaa todistuksen hankkimisesta aiheutuneet kulut.

2. Alle yhden kuukauden palveluksessa olleelle työntekijälle maksetaan täysi palkka toisen sellaisen sairauspäivän alusta, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä, enintään kunnes työkyvyttömyys on jatkunut sen pituisen ajan, jonka kuluttua työntekijälle alkaa oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen sairauspäivärahaan. Jos sairauden aiheuttama työkyvyttömyys jatkuu koko edellä mainitun enimmäisajan, työnantaja maksaa palkan myös odotuspäivältä.

3. Kohtien 1 ja 2 mukainen palvelusaika lasketaan yhteenlasketun työsuhteitten keston mukaan, jos näiden väli on enintään kuusi kuukautta. Kohtaa 2 sovelletaan kuitenkin vasta työsuhteen alettua.

4. Sairauden tai tapaturman aiheuttaman työkyvyttömyyden uusiintuessa työntekijällä ei vuoden aikana ole oikeutta palkkaan yhteensä pitemmältä työkyvyttömyysajalta kuin edellä on määrätty.

Palkka maksetaan kuitenkin aina sairausvakuutuslain tarkoittamalta odotusajalta.

Soveltamisohje:

- Sairausajan palkkaa maksetaan työsuhteen keston perusteella kalenterivuoden aikana enintään
  - viideltä viikolta (alle vuoden yhdenjaksoinen palvelusaika)
  - kuudelta viikolta (yhdenjaksoinen palvelusaika 1-5 vuotta); tai
  - neljältä kuukaudelta (yhdenjaksoinen palvelusaika yli 5 vuotta)
- sairausajan palkkaa maksetaan kalenterivuoden aikana enintään em. ajalta sekä useiden lyhyiden työkyvyttömyysjaksojen että yhden keskeytymättömän pidempiaikaisen työkyvyttömyyden perusteella
- työkyvyttömyyden uusiutuessa sairausajan palkan maksamisen osalta ei ole merkitystä sillä, onko kysymyksessä sama vai eri sairaus
- tilanteet, joissa työkyvyttömyys jatkuu keskeytyksettä kalenterivuoden vaihteen yli (vapaapäivä tai vapaapäivät eivät keskeytä työkyvyttömyysjaksoa)
  - vuoden vaihtuminen ei aloita uutta palkanmaksujaksoa
  - sairausajan palkanmaksu päättyy, kun
    - työkyvyttömyys on jatkunut keskeytyksettä em. ajan (5 viikkoa – 4 kuukautta), tai kun
    - keskeytymättömältä työkyvyttömyysjaksolta yhdessä edellisen kalenterivuoden aikana muiden työkyvyttömyysjaksojen osalta on maksettu sairausajan palkkaa yhteensä enintään em. ajalta (5 viikolta – 4 kuukaudelta)

- yli vuodenvaihteen jatkunut työkyvyttömyys päättyy (työkyky palautuu) ja työntekijä palaa töihin (lentotyö tai koulutus) tai jää vuosilomalla
  - työkyvyttömyyden alkaessa tämän jälkeen uudelleen, työntekijälle maksetaan sairausajan palkkaa jälkimmäisen kalenterivuoden alusta laskettuna yhteensä enintään em. ajalta (5 viikolta – 4 kuukaudelta)
- osa-aikaiselle työntekijälle
  - maksetaan sairausajan palkkaa työsuhteen keston perusteella enintään ajanjaksolta, jonka pituus on viisi tai kuusi viikkoa taikka neljä kuukautta. Ajanjakso kuluu sekä työssäolo- että vapaapäivien aikana.
  - poikkeuksellisesti 50/50 -osa-aikaryhmässä sairausajan palkkaa maksetaan työssäolokuukausilta. Sairausajan palkkaa maksetaan yhdenjaksoisen palvelusajan perusteella enintään viideltä tai kuudelta viikolta taikka neljältä kuukaudelta

5. Sairausvakuutuslain mukainen päiväraha maksetaan työnantajalle siltä ajalta, jolta työnantaja maksaa sairausajan tai äitiysvapaan palkkaa.

6. Työntekijän sairastuessa lennon jo alettua maksetaan ko. työvuoron loppuun työvuoron mukaista palkkaa. Sairauden jatkuessa sairausajan palkanmaksu ja sairauspoissaolo alkavat seuraavasta kalenterivuorokaudesta.

7. Vuorokauden vaihtumisajankohta koskee myös sairasloman alkamista ja päättymistä.

8. Sairausajan palkka lasketaan keskiansion (KTA) perusteella, joka määräytyy vuosineljänneksittäin.

16.2. KTA:n laskenta

1. Keskiansioon lasketaan tehdyiltä työajalta maksettu palkka lukuun ottamatta pyhätöykorvausta ja yli 172 tunnin ylityöstä peruspalkan lisäksi maksettavaa korotusta.

2. KTA lasketaan vain vuorotyötä tekeville työntekijöille. Maatyössä oleville ei lasketa KTA:ta.

16.3. Äitiys- ja erityisäitiysvapaan palkka

1. Työntekijän ollessa raskaudentilan ja synnytyksen vuoksi estynyt tekemästä työtä työnantaja maksaa hänelle palkan kolmen kuukauden pituiselta ajalta, jos työsuhde on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään vuoden.

2. Raskaudesta tulee ilmoittaa työnantajalle heti sen toteamisen jälkeen.

Lentämisen voi lopettaa välittömästi raskauden toteamisen jälkeen. Ellei terveydellisistä syistä muuta johdu, lentotyö on sallittua korkeintaan 16. raskausviikon loppuun asti. Pyydettyessä annetaan vapautus yö- ja/tai yli 12 tuntia kestävästä lennoista.

3. Työntekijä, joka kohdan 16.3.2 perusteella lopettaa lentotyön voi hakemuksesta siirtyä odotusaikana suorittamaan yhtiön hänelle osoittamaa muuta työtä. Työnantaja osoittaa em. hakemuksesta muuta työtä sairausvakuutuslain mukaisen äitiyspäivärahan alkamisajankohtaan asti. Mikäli työnantajalla ei ole osoittaa sopivaa työtä, tältä ajalta maksetaan maatyöajan palkkaa ilman työvelvoitetta. Työnantajalla on oikeus vastaavalta ajalta Kelan maksamaan erityisäitiyspäivärahaan. Työntekijä, joka kieltäytyy hänelle osoitetusta työstä, menettää oikeutensa em. palkkaan.

Työntekijällä on myös oikeus jäädä erityisäitiysvapaalle sairausvakuutus- ja työsopimuslain mukaisesti.

4. Tämän pykälän kohdissa 16.3.1 ja 16.3.3 mainitut palkat maksetaan vuosilomapalkan suuruisena.

16.4. Muita määräyksiä

1. Jos työntekijälle sairausvakuutuslain perusteella maksettava päivä- tai äitiysraha on tämän sopimuksen mukaista palkkaa suurempi, työnantaja ei maksa palkkaa tällaiselta päivä- tai äitiysrahaan oikeuttavalta ajalta, vaan korvaus suoritetaan sairausvakuutuslain perusteella.

Jos työntekijä saa sairausvakuutuslain mukaiseen päivä- tai äitiysrahaan oikeuttavalta ajalta sairaus- tai synnytysajan palkkaa, hän luovuttaa viipymättä työnantajalle sairausvakuutuslain 28 §:n mukaan työnantajalle suoritettavan päivä- tai äitiysrahan hakemista varten tarvittavat selvitykset.

2. Jos sairausvakuutuslain tarkoittama päivä- ja äitiysraha muutetaan tämän sopimuksen voimassa ollessa palkkaan nähden ensisijaiseksi, noudatetaan seuraavaa:

Työntekijälle maksetaan työsopimuslain nojalla maksettavan sairausajan palkan lisäksi ainoastaan tämän työehtosopimuksen mukaan suoritettavan sairausajan palkan ja päivärahan erotus sekä vastaavasti ainoastaan synnytysajan palkan ja äitiysrahan erotus. Tämän palkanosan maksaminen edellyttää, että työnantajalle on selvitetty työntekijälle maksettavan tai jo maksetun päivä- tai äitiysrahan määrä.

Jos päivä- tai äitiysrahaa ei työntekijästä itsestään riippuvasta syystä makseta tai jos se maksetaan vähäisempänä kuin mihin hänellä sairausvakuutuslain nojalla olisi oikeus, on työnantajalla oikeus vähentää sairaus- tai synnytysajan palkasta se osa, joka työntekijän menettelyn johdosta on jäänyt kokonaan tai osittain sairausvakuutuslain mukaisena päivä- tai äitiysrahana suorittamatta.

3. Mikäli perhevapaalta palaava työntekijä joutuu odottamaan työhöntulokoulutusta, maksetaan hänelle odotusajalta vuosilomapalkan suuruista palkkaa ja työntekijä on velvollinen tekemään hänelle osoitettua korvaavaa työtä. Asiasta voidaan sopia työnantajan ja työntekijän välillä toisin, esim. myöntämällä palkatonta työsuhdevapaata odotusajalle.

Työntekijän omalle ajalle sovitun työhönpaluukoulutuksen korvausperusteena on tuntipalkka; kuitenkin vähintään kahdeksan tunnin palkka/päivä.

4. Adoptiolapsen vanhemmilla on sama oikeus vanhempainvapaaseen ja hoitovapaaseen kuin biologisilla vanhemmilla.

5. Työnantaja maksaa lääketieteelliset tutkimukset ja erikoislääkärien palkkiot silloin, kun työnantajan käyttämä ilmailulääkäri niitä työnantajan aloitteesta työkyvyn arvioimiseksi edellyttää.

16.5. Osittainen hoitovapaa

1. Työntekijän oikeus osittaiseen hoitovapaaseen määräytyy kulloinkin voimassa olevan lain mukaan.

2. Ellei muuta paikallisesti sovita, osittainen hoitovapaa annetaan siten, että työaika on korkeintaan 90 tuntia kuukaudessa. Työntekijälle ei tule yöpyviä lentoja eikä varallaoloa. Palkka määräytyy siten, että peruspalkasta vähennetään 25 %. Lentolisät maksetaan kuitenkin normaalisti.

16.6. Lapsen sairastuminen

1. Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti työntekijälle maksetaan tämän työehtosopimuksen sairausajan palkkaa koskevan määräyksen mukaisesti korvaus lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä, lyhyestä tilapäisestä poissaolosta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että molemmat vanhemmat tai huoltajat ovat ansiotyössä ja että poissaolosta annetaan työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukainen selvitys. Edellä sanottua sovelletaan myös yksinhuoltajiin.

2. Samoin perustein maksetaan vastaava korvaus työntekijälle, jos toisella vanhemmalla tai huoltajalla ei sairauden, matkan taikka työskentelystä, opiskelusta tai koulutukseen osallistumisesta johtuvan toisella paikkakunnalla asumisen tms. tilapäisen esteen vuoksi ole mahdollisuutta osallistua lapsen hoitoon, eikä muuta hoitoa saada järjestetyksi tämän kohdan mukaisesti. Tätä kohtaa sovellettaessa opiskelu rinnastetaan ansiotyöhön.

Soveltamisohje:

Hoidon järjestämisen tai hoitamisen kestäessä 1, 2, 3 tai 4 työpäivää poissaoloa pidetään sopimuksessa tarkoitettuna poissaolona. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että lapsen sairaudesta ja sen aiheuttamasta poissaolosta annetaan sama selvitys kuin työehtosopimuksen ja yrityksessä omaksutun käytännön mukaan vaaditaan työntekijän omasta sairaudesta.

3. Poissaolo on sallittu sopimuksen mukaan lapsen vanhemmalle tai huoltajalle. Edellytyksenä poissaololle on molempien vanhempien tai huoltajien ansiotyössä olo edellä kohdassa 16.6.2 mainituin poikkeuksin. Työntekijän tulee ensisijaisesti pyrkiä järjestämään lapselle hoito. Jos tähän ei ole mahdollisuuksia, työntekijä voi itse jäädä hoitamaan lasta. Työnantajan pyynnöstä työntekijän on esitettävä luotettava selvitys tilapäisen hoitovapaan perusteista.

4. Saman sairastumisen johdosta maksetaan korvausta vanhemmille tai huoltajille yhteensä enintään neljältä työpäivältä. Palkalliset poissaolot lapsen sairastumisen johdosta rinnastetaan vuosilomalain tarkoittamiin työssäolopäivien veroisiin päiviin. Yksinhuoltajaksi katsotaan myös henkilö, joka ilman erillistä asumusero- tai avioeropäätöstä pysyvästi on muuttanut asumaan erilleen aviopuolisostaan sekä henkilö, jonka puoliso on estynyt osallistumasta lapsen hoitoon asevelvollisuuden suorittamisen tai reservin harjoitusten vuoksi.

17 § VUOSILOMA JA LOMARAHA

Vuosiloma, vuosilomapalkka ja vuosilomakorvaus määräytyvät vuosilomalain mukaan. Vuosilomapalkkaa laskettaessa otetaan huomioon myös pyhätyöt.

17.1. Vuosilomapalkka

Vuosilomapalkka ja vuosilomakorvaus määräytyvät vuosilomalain mukaan. Vuosilomapalkkaa laskettaessa otetaan huomioon myös pyhätyöt.

17.2. Vuosiloman ansainta

1. Työntekijä, jonka työsuhde on 31.3. mennessä keskeytymättä jatkunut vähintään vuoden, on oikeutettu saamaan vuosilomaa 2,5 arkipäivää kutakin sellaista lomanmääräytymisvuoden kuukautta kohden, jonka aikana hänelle on kertynyt työssäolopäiviä taikka muita työssäolopäivien veroisena pidettäviä päiviä vähintään 14.
2. Se osa lomasta, joka ylittää 24 lomapäivää, annetaan lomakauden (2.5 - 30.9) ulkopuolella.
3. Työnantajan siirtäessä työntekijän suostumuksella varsinaiselle lomakaudelle tarkoitettuja vuosilomapäiviä varsinaisen lomakauden ulkopuolelle, nämä vuosilomapäivät annetaan 1,5-kertaisena.

17.3. Lomaraha

1. Lomaraha on 50 % vuosilomapalkasta.
2. Lomarahaa saamisen edellytyksenä on, että työntekijä aloittaa vuosilomansa ilmoitettuna tai sovittuna ajankohtana ja palaa työhön heti vuosiloman päätyttyä. Lomaraha maksetaan kuitenkin, jos työntekijä välittömästi ennen vuosiloman alkamista tai vuosiloman päätyttyä työsuhteen kestäessä on ollut poissa työstä työnantajan suostumuksella tai on ollut estynyt saapumasta työhön vuosilomalaisissa mainitun syyn takia.

17.4 Vuosilomapalkan ja lomarahaa maksaminen

Lomaraha ja loma-ajan lisäpalkka maksetaan paikallisen sopimuksen mukaisesti.

18 § PALKALLISET POISSAOLOT

1. Työntekijän palkasta ja vuosilomasta ei vähennetä seuraavia, yhden päivän poissaoloja:

- Omat vihkiäiset ja parisuhteen rekisteröiminen silloin, kun ko. päivä olisi normaalisti työpäivä.
- Omat 50- tai 60-vuotissyntymäpäivät, mikäli se osuu työpäivälle
- Perheenjäsenen tai lähiomaisen hautajaiset

Pöytäkirjamerkintä:

Lähiomaisella tarkoitetaan työntekijän avio- tai avopuolisoa, omia tai avio- tai avopuolison lapsia, omia ja avio- tai avopuolison vanhempia sekä veljiä ja sisaria.

2. Lisäksi voidaan paikallisesti sopia muista vastaavista poissaoloista.

19 § PÄIVÄRAHA, YÖPYMINEN JA RUOKAILU

19.1 Päiväraha

1. Työntekijän työssään suorittamien matkojen aiheuttamien lisämenojen peittämiseksi työnantaja maksaa hänelle päivärahaa paitsi asemapaikalla suoritetusta palvelusta.

Muilta kuin edellä tarkoitetuilla, työntekijän työssään suorittamilta työmatkoilta maksetaan matkakorvaus työnantajan kulloinkin voimassa olevan matkustuskäytännön mukaisesti.

2. Päivärahojen osalta noudatetaan kulloinkin voimassaolevia verohallituksen päivärahamääräyksiä.

3. Jos työnantajan jonkin työntekijäryhmän päivärahojen maksuperusteissa tapahtuu olennaisia rakennemuutoksia, asetetaan toimikunta, jonka tehtäväksi tulee tässä pykälässä olevien päivärahan määräytymisperiaatteiden oikaiseminen. Toimikuntaan kuuluu kaksi työnantajan ja kaksi työntekijöiden edustajaa.

19.2 Yöpyminen

Tämän sopimuksen osana noudatetaan liitteenä olevaa hotellisopimusta.

19.3 Ruokailu

1. Matkustamohenkilökunnan jäsenellä tulee olla ateriointimahdollisuus yli kuuden tunnin työvuorolla. Työvuorossa tulee huomioida työntekijän mahdollisuus ruokailuun keskimääräisen ruokailurytmin mukaisesti erityisesti silloin, kun työvuoro kattaa normaalit ruokailuajankohdat (esimerkiksi, jos työaika alkaa kello 11.00 ja loppuu kello 22.00, täytyy tarjota mahdollisuus kahteen ateriaan).

2. Lentokoneessa on lennolla oltava joko kahvia, teetä, virvoitusjuomia tai raikasta vettä työntekijöiden saatavilla.

3. Palveluproseduurien suunnittelussa tulee ottaa huomioon lepo- ja ruokataukojen riittävän selkeä ohjeistus.

20 § VIRKAPUKU

Työntekijän on sellaisessa palveluksessa, jossa hän tulee tekemisiin yleisön kanssa tai josta erikseen niin määrätään, käytettävä siistiä, työnantajan määräämää ja kustantamaa virkapukua sekä noudatettava muutenkin työnantajan antamia määräyksiä. Virkapukua koskevista määräyksistä neuvotellaan ennen niiden voimaantuloa työnantajan ja pääluottamusmiehen kesken.

21 § VAKUUTUKSET

1. Työnantaja kustantaa työntekijälle tapaturmavakuutuslain mukaisen vakuutuksen lisäksi työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen sekä lentotapaturma- ja matkustajavakuutuksen.
2. Työnantajan kustantamien vakuutusten tulee yhdessä kattaa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen lisäksi kaikki työ- tai virkamatkalla sattuvat tapaturmat ja äkilliset sairaustapaukset.

Korvausmäärät

A = Korvaus tapaturman, tartuntataudin tai sairauden aiheuttamasta kuolemasta. Korvausmäärä on 42100 euroa.

Bb = Kertakorvaus tapaturman aiheuttaman pysyvän täyden työkyvyttömyyden varalta ja osatyökyvyttömyystapauksessa haitta-asteen suhteellinen osa vakuutusmäärästä. Korvausmäärä on kaksi kertaa A.

D = Tapaturman ja äkillisen sairauden aiheuttamat hoitokulut ilman ylärajaa ulkomaan matkalla (kotimaassa hoitokulut korvataan sairausvakuutuslain puitteissa).

Korvausmäärien (= vakuutussumma) tarkistus suoritetaan kerran vuodessa. Vertailulukuna käytetään 50/50 ansiotaso- ja kuluttajahintaindeksin vuoden 2005 lukua 2191. Korvausmäärät nousevat milloin indeksikorotus edellyttää korvaussumma A:n nostamista vähintään 1700 eurolla, tällöin summia nostetaan 1700 euron suuruisina erinä seuraavan vakuutuskauden alusta eli huhtikuun 1. päivästä lukien.

4. Työnantaja korvaa työntekijän työn edellyttämät matkatavarat niiden käyvästä arvosta, mikäli matkatavarat katoavat tai vahingoittuvat työmatkan aikana. Korvaus eräänntyy maksettavaksi, elleivät matkatavarat ole löytyneet kuukauden kuluessa niiden katoamisesta lukien. Joutuessaan yöpymään ulkoasemalla matkatavarain katoamisen jälkeen, on työntekijällä oikeus hankkia kohtuulliset ja välttämättömät vapaa-ajan ja yöpymisvarusteet.

22 § PÄÄLUOTTAMUSMIEHET, LUOTTAMUSMIEHET JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUT

1. Työntekijöillä on oikeus valita pääluottamusmies ja varapääluottamusmies. Pääluottamusmiehiä koskevia määräyksiä sovelletaan varapääluottamusmieheen silloin, kun hän hoitaa pääluottamusmiestehtäviä vähintään kahden viikon ajan.

Muiden luottamusmiesten ja työsuojeluvalltuutetun valinnasta sovitaan paikallisesti.

2. Pääluottamusmiehellä on tehtävien hoitamiseksi oikeus saada tarvittaessa työstä vapautusta viikoittain seuraavasti.

Edustettavien työntekijöiden lukumäärä	Vapautus/vko
Enintään 100	4 tuntia
101-300	10 tuntia
301-500	25 tuntia
yli 500	kokonaan vapautettu

Muiden luottamusmiesten työstä vapautuksesta sovitaan paikallisesti. Osapuolet suosittelevat, että vapautus annetaan edellä olevan taulukon mukaisesti.

3. Pääluottamusmiehen ja työsuojeluvalltuutetun ansiot eivät saa laskea siitä syystä, että he hoitavat luottamustehtäviään. Ansionmenetyksen korvaamistavasta ja palkkiosta on sovittava paikallisesti.

4. Pääluottamusmiehellä on sen lisäksi, mitä TT – SAK:n välisessä yleissopimuksessa on sovittu, oikeus saada tiedot kirjallisesti:

- Kerran vuodessa uusien työntekijöiden työsuhteen alkamispäivästä sekä määräaikaisten työsuhteiden kestoajasta ja määräaikaisuuden syystä
- Irtisanotuista ja lomautetuista sekä lomautusten kestosta
- Tämän työehtosopimuksen 4.5 kohdan ansioista neljännesvuosittain sekä työtuntimäärästä kuukausittain

5. Työnantaja informoi hyvissä ajoin uusien konetyyppien käyttöönottamisesta, reittirakenteesta, koulutuksesta, näiden seikkojen vaikutuksesta työolosuhteisiin sekä varaa pääluottamusmiehelle ja työsuojeluvalltuutetulle mahdollisuuden osallistua lentokoneen työskentelytilojen sekä turvallisuutta lisäävien laitteiden ja ratkaisujen suunnitteluun.

Työryhmä kiinnittää erityistä huomiota lepotilaratkaisuihin.

Uusia konetyyppejä hankittaessa tai jo käytössä olevia koneita olennaisesti muutettaessa perustetaan jo suunnitteluvaiheessa työryhmä 2 + 2 sisätilaratkaisuja varten.

6. Pääluottamusmiehen oikeudesta osallistua purserivalintoihin sovitaan paikallisesti.
7. Pääluottamusmiehellä on oikeus saada tiedot ulkopuolisen työvoiman käytöstä ja sen perusteista sekä ulkopuolisen työvoiman määrästä ja käyttöajasta.
8. Työnantaja järjestää pääluottamusmiehelle mahdollisuuden seurata työrupeamien (= pairingien) ja lentoyhdistelmien tekoa aikataulukausittain tai jos liikenneohjelma oleellisesti muuttuu.

23 § PAIKALLINEN SOPIMINEN

1. Tämän sopimuksen määräyksissä mainittu paikallinen sopiminen on mahdollista työnantajan ja työntekijän tai pääluottamusmiehen välillä. Sopimus ei saa olla lainsäädännön eikä työehtosopimuksen vastainen eivätkä sopijaosapuolina saa olla muut kuin edellä mainitut henkilöt.

Pääluottamusmiehen kanssa tehty sopimus sitoo niitä työntekijöitä, joita hänen on katsottava edustavan.

2. Sopimus on voimassa määräajan tai työehtosopimuskauden loppuun.
3. Sopimus on tehtävä kirjallisesti, jos jompikumpi osapuoli sitä vaatii. Jos sopimus on voimassa yli kuukauden, se on aina tehtävä kirjallisesti. Jos alle kuukauden voimassa ollut sopimus uusitaan, se on tehtävä kirjallisesti.
4. Tässä tarkoitettu paikallinen sopimus on työehtosopimuksen osa.

24 § TYÖLLISTYMINEN JA MUUTOSTURVA

Työntekijän oikeudesta työllistymisvapaaseen on säädetty työsopimuslaissa.

25 § KOKOONTUMINEN TYÖPAIKALLA

1. Työntekijöillä on mahdollisuus työajan ulkopuolella järjestää kokouksia työnantajan osoittamissa sopivissa tiloissa työpaikan työsuhteita koskevista kysymyksistä seuraavin edellytyksin:

Kokouksen pidosta työpaikalla on työnantajan kanssa sovittava, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen aiottua kokousta.

Kokouksen kustannuksista ja järjestyksestä sekä kokoustilojen siisteydestä vastaa kokouksen järjestäjä.

2. Kokouksen järjestäjillä on oikeus kutsua kokoukseen työehtosopimusosapuolten edustajia.

26 § JÄSENMAKSUJEN PERIMINEN

Työnantaja perii työntekijän valtuutuksella työntekijäyhdistyksen jäsenmaksut työntekijän palkasta ja tilittää ne työntekijäyhdistyksen tilille ohjeiden mukaisesti. Työntekijälle annetaan vuoden päätyttyä selvitys pidätetystä summasta.

27 § MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

27.1 Työrauha

Kaikki työtaistelutoimenpiteet, jotka kohdistuvat tähän sopimukseen tai johonkin sen määräykseen ovat kielletyt. Lainmukaiset työtaistelutoimenpiteet ovat kuitenkin sallittuja.

28 § ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

1. Tämän sopimuksen tulkintaa tai rikkomista koskevista erimielisyyksistä on ensin neuvoteltava työnantajan ja pääluottamusmiehen kesken. Jollei yksimielisyyteen näin päästä, asiasta on neuvoteltava Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n välillä, jotka kumpikin voivat saattaa asian työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Mikäli osapuolet yhteisesti sopivat, asia voidaan viedä myös välimiesoikeuden ratkaistavaksi.
2. Neuvottelut on aloitettava viipymättä toisen osapuolen esityksestä ja viimeistään kahden viikon kuluttua esityksen tekemisestä.
3. Neuvotteluista laaditaan molempien osapuolten tarkastama pöytäkirja, jos jompikumpi osapuoli sitä haluaa.

29 § JATKUVAN NEUVOTTELUN PERIAATE

Osapuolet sitoutuvat siihen, että kumpikin osapuoli voi ottaa sopimuskauden aikana osapuolten väliseen neuvotteluun työehtosopimusta koskevan tai muun työehtoihin taikka työhön liittyvän asian.

30 § SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA

1. Tämä sopimus on voimassa 1.2.2019 alkaen 31.1.2022 saakka jatkuen senkin jälkeen yhden vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kahta kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.
2. Sopimuksen irtisanojan on irtisanomisen yhteydessä jätettävä muutosesityksiä koskeva yksilöity muistio toiselle sopijapuolelle. Ellei näin menetellä, irtisanominen on mitätön.

3. Tämän sopimuksen määräykset ovat voimassa siksi, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman neuvotteluosapuolen toimesta on todettu päättyneiksi.

Palvelualojen
työnantajat PALTA ry

Auto- ja Kuljetusalan
Työntekijäliitto AKT ry

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA 11.4.2019

MATKUSTAMOHENKILÖSTÖÄ KOSKEVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN UUDISTAMINEN

Osapuolet ovat sopineet matkustamohenkilöstöä koskevan työehtosopimuksen uudistamisesta seuraavassa esitetyllä tavalla.

Osapuolet toteavat, että nyt sovittuja muutoksia ei sovelleta Nordic Regional Airlines Oy:n matkustamohenkilöstöä koskevan työehtosopimuspöytäkirjan osana.

1. Sopimuskausi

Sopimuskausi alkaa 1.2.2019 ja päättyy 31.1.2022

2. Palkkaratkaisu

2.1. Vuonna 2019

Muutetaan vähimmäispalkkataulukkoa seuraavasti:

Taso 21	21 – 22 v	2351,02
Taso 22	yli 22 v	2469,48

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.4.2019 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 1,6 prosentilla.

Työehtosopimuksen 8 §:ään (Palkkaus) tehdään seuraavat muutokset, jotka tulevat voimaan 1.4.2019 alkaen:

8.10 CC-lisä:

Yli 300 paikkainen kone, 3,6 o/oo,
250 – 300 paikkainen kone, 3,3 o/oo

Poistetaan määräyksen toinen kappale (Siirtolennolla ei määräyksen poistamisen jälkeen makseta CC-lisää)

8.11. Purser-nimityslisä

Työnjohdollisen koulutuksen saaneelle ca:lle maksetaan purserin tehtävästä tai vastaavasta purser-nimityslisää 7,9 % tason 19 peruspalkasta kuukaudessa.

2.2. Vuonna 2020

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.2.2020 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus määritellään 31.1.2020 mennessä seuraavalla laskentamallilla:

Yleiskorotuksen prosentti lasketaan seuraavien verrokkialojen työehtosopimusten 31.1.2020 mennessä tiedossa olevien ja 1.11.2019 – 31.10.2020 aikana toteutettujen/toteutettavien yleiskorotusten matemaattisena keskiarvona (kaksi desimaalia) ottaen huomioon yleiskorotusjaksojen pituudet ja voimaantuloajankohdat:

- Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuus ry),
- Kemian perusteollisuuden työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Kemianteollisuus ry),
- Mekaanisen metsäteollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Metsäteollisuus ry),
- Paperiteollisuuden työehtosopimus (Paperiliitto ry ja Metsäteollisuus ry).

Verrokkialojen yleiskorotuksiin lisätään mahdolliset paikallisesti sovittavat erät sen suuruisina kuin ne on työehtosopimuksessa määritelty.

Verrokkialojen sopimuskorotusten määrästä vähennetään se prosenttimääräinen kustannusvaikutus, jolla kyseisen työehtosopimuksen osapuolet ovat sopineet kustannusvaikutteisista työehtomuutoksista ja jonka he ovat todenneet työehtosopimusratkaisussaan.

Mikäli verrokkialoilla toteutetaan työehtosopimuksen mukaisesti em. tarkastelujakson aikana kertaeriä, jotka eivät johdu sopimuskorotusten laskennallisesta siirtämisestä myöhempään ajankohtaan, vaan ovat niistä täysin erillisiä, lasketaan kertaeristä kaikkien neljän verrokkialan matemaattinen keskiarvo. Laskelman mukainen kertaeriä toteutetaan tämän työehtosopimuksen työntekijöille yleiskorotuksen ajankohtana (pyöritys täyteen euroon ja osa-aikaisille työajan suhteessa). Mikäli jonkun verrokkialan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 31.1.2020, jätetään se kertaerän laskennassa pois jakajasta.

Mikäli jonkun yksittäisen sopimusalan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 31.1.2020 tai jonkun yksittäisen sopimusalan em. periaattein laskettu yleiskorotus on nolla tai miinusmerkkinen, jätetään se laskennan ulkopuolelle 1.2.2020 yleiskorotusta laskettaessa.

Jos millään verrokkialalla ei ole 31.1.2020 mennessä saavutettu neuvotteluratkaisua, osapuolet sopivat tarkasteluajankohdian ja palkantarkistusten toteuttamisajankohdan ja -tavan mahdollisista muutoksista.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen yleiskorotuksen määrästä 31.1.2020 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jommankumman aloitteesta välityslautakunta, johon molemmat osapuolet asettavat kumpikin kaksi jäsentä ja kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 15.2.2020 mennessä. Lautakunnan kustannukset jaetaan osapuolten välillä tasan.

2.3. Vuonna 2021

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.2.2021 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus määritellään 31.1.2021 mennessä seuraavalla laskentamallilla:

Yleiskorotuksen prosentti lasketaan seuraavien verrokkialojen työehtosopimusten 31.1.2021 mennessä tiedossa olevien ja 1.11.2020 – 31.10.2021 aikana toteutettujen/toteutettavien yleiskorotusten matemaattisena keskiarvona (kaksi desimaalia) ottaen huomioon yleiskorotusjaksojen pituudet ja voimaantuloajankohdat:

- Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuus ry),
- Kemian perusteollisuuden työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Kemianteollisuus ry),
- Mekaanisen metsäteollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Metsäteollisuus ry),
- Paperiteollisuuden työehtosopimus (Paperiliitto ry ja Metsäteollisuus ry).

Verrokkialojen yleiskorotuksiin lisätään mahdolliset paikallisesti sovittavat erät sen suuruisina kuin ne on työehtosopimuksessa määritelty.

Verrokkialojen sopimuskorotusten määrästä vähennetään se prosenttimääräinen kustannusvaikutus, jolla kyseisen työehtosopimuksen osapuolet ovat sopineet kustannusvaikutteisista työehtomuutoksista ja jonka he ovat todenneet työehtosopimusratkaisussaan.

Mikäli verrokkialoilla toteutetaan työehtosopimuksen mukaisesti em. tarkastelujakson aikana kertaeriä, jotka eivät johdu sopimuskorotusten laskennallisesta siirtämisestä myöhempään ajankohtaan, vaan ovat niistä täysin erillisiä, lasketaan kertaeristä kaikkien neljän verrokkialan matemaattinen keskiarvo. Laskelman mukainen kertaeri toteutetaan tämän työehtosopimuksen työntekijöille yleiskorotuksen ajankohtana (pyöritys täyteen euroon ja osa-aikaisille työajan suhteessa). Mikäli jonkun verrokkialan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 31.1.2021, jätetään se kertaerän laskennassa pois jakajasta.

Mikäli jonkun yksittäisen sopimusalan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 31.1.2021 tai jonkun yksittäisen sopimusalan em. periaattein laskettu yleiskorotus on nolla tai miinusmerkkinen, jätetään se laskennan ulkopuolelle 1.2.2021 yleiskorotusta laskettaessa.

Jos millään verrokkialalla ei ole 31.1.2021 mennessä saavutettu neuvotteluratkaisua, osapuolet sopivat tarkasteluajankohdian ja palkantarkistusten toteuttamisajankohdan ja -tavan mahdollisista muutoksista.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen yleiskorotuksen määrästä 31.1.2021 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jommankumman aloitteesta välityslautakunta, johon molemmat osapuolet asettavat kumpikin kaksi jäsentä ja kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 15.2.2021 mennessä. Lautakunnan kustannukset jaetaan osapuolten välillä tasan.

3. Tekstimuutokset

Osapuolten välillä sovitut tekstimuutokset kirjataan työehtosopimuksen asianomaisiin kohtiin ja työehtosopimuksen liitteisiin.

Sovitut muutokset tulevat voimaan sopimuskauden alusta, ellei muutoksen osalta ole sovittu toisin.

3 § Keskusjärjestösopimukset

Muutetaan kuulumaan: Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan TT-SAK:n yleissopimusta sellaisena, kuin se oli voimassa 1.1.2017, siltä osin kuin tässä työehtosopimuksessa ei ole toisin sovittu.

5 § Työhön ottaminen, edistyminen ja työsuhteen päätyminen

Muutetaan 5.2. kuulumaan: Työsopimus tehdään enintään kuuden kuukauden koeajalla, jonka kestäessä työsuhde voidaan molemmin puolin purkaa ilman irtisanomisaikaa. Osapuolet suosittelevat, että työsopimus tehdään kirjallisena. Työsopimusmalli liitteenä (liite 7).

Lisätään 5.11. kohtaan uusi pöytäkirjamerkintä seuraavasti:

Pöytäkirjamerkintä:

Loppupalkka maksetaan aina kunkin erän osalta sen laskemista seuraavan palkanmaksun yhteydessä, kuten työssä oleville maksetaan ko. erien osalta.

16 § Sairausajan ja äitiysvapaan palkka sekä perhevapaoikeus

A. Sairausajan palkka

Lisätään A. 3. kohtaan sairausajan palkanmaksua koskeva soveltamisohje seuraavasti:

- Sairausajan palkkaa maksetaan työsuhteen keston perusteella kalenterivuoden aikana enintään
  - viideltä viikolta (alle vuoden yhdenjaksoinen palvelusaika)
  - kuudelta viikolta (yhdenjaksoinen palvelusaika 1 – 5 vuotta); tai
  - neljältä kuukaudelta (yhdenjaksoinen palvelusaika yli 5 vuotta)
- sairausajan palkkaa maksetaan kalenterivuoden aikana enintään em. ajalta sekä useiden lyhyiden työkyvyttömyysjaksojen että yhden keskeytymättömän pidempiaikaisen työkyvyttömyyden perusteella
- työkyvyttömyyden uusiutuessa sairausajan palkan maksamisen osalta ei ole merkitystä sillä, onko kysymyksessä sama vai eri sairaus
- tilanteet, joissa työkyvyttömyys jatkuu keskeytyksettä kalenterivuoden vaihteen yli (vapaapäivä tai vapaapäivät eivät keskeytä työkyvyttömyysjaksoa)
  - vuoden vaihtuminen ei aloita uutta palkanmaksujaksoa
  - sairausajan palkanmaksu päättyy, kun
    - työkyvyttömyys on jatkunut keskeytyksettä em. ajan (5 viikkoa – 4 kuukautta), tai kun
    - keskeytymättömältä työkyvyttömyysjaksolta yhdessä edellisen kalenterivuoden aikana muiden työkyvyttömyysjaksojen osalta on maksettu sairausajan palkkaa yhteensä enintään em. ajalta (5 viikolta – 4 kuukaudelta)
  - yli vuodenvaihteen jatkunut työkyvyttömyys päättyy (työkyky palautuu) ja työntekijä palaa töihin (lentotyö tai koulutus) tai jää vuosilomalle

- työkyvyttömyyden alkaessa tämän jälkeen uudelleen, työntekijälle maksetaan sairausajan palkkaa jälkimmäisen kalenterivuoden alusta laskettuna yhteensä enintään em. ajalta (5 viikolta – 4 kuukaudelta)
- osa-aikaiselle työntekijälle
  - maksetaan sairausajan palkkaa työsuhteen keston perusteella enintään ajanjaksolta, jonka pituus on viisi tai kuusi viikkoa taikka neljä kuukautta. Ajanjakso kuuluu sekä työssäolo- että vapaapäivien aikana.
  - Poikkeuksellisesti 50/50 -osa-aikaryhmässä sairausajan palkkaa maksetaan työssäolokuukausilta. Sairausajan palkkaa maksetaan yhdenjaksoisen palvelusajan perusteella enintään viideltä tai kuudelta viikolta taikka neljältä kuukaudelta

B. Äitiys- ja erityisäitiysvapaan palkka

Muutetaan B. 3. kohta kuulumaan seuraavasti:

Työntekijä, joka B 2 kohdan perusteella lopettaa lentotyön, voi hakemuksesta siirtyä odotusaikana suorittamaan yhtiön hänelle osoittamaa muuta työtä. Yhtiö osoittaa em. hakemuksesta muuta työtä sairausvakuutuslain mukaisen äitiyspäivärahan alkamisajankohtaan asti. Mikäli työnantajalla ei ole osoittaa sopivaa työtä, tältä ajalta maksetaan maatyöajan palkkaa ilman työvelvoitetta. Työnantajalla on oikeus vastaavalta ajalta Kelan maksamaan erityisäitiyspäivärahaan. Työntekijä, joka kieltäytyy hänelle osoitetusta työstä, menettää oikeutensa em. palkkaan.

Muut muutokset, jotka lisätään työehtosopimukseen tekstityöryhmässä sovittaviin kohtiin:

1. Opinto- tai virkavapaata ei suunnitella lentoon liittyvän ylimääräisen vapaapäivän (VVV) tai lentoon liittyvän ylimääräisen vapaan (VP) kanssa päällekkäin.
  2. Lennosta johtuvat ylimääräiset kalenterivapaat (VVV-päivät eli muut kuin kiintiövapaat) merkitään työvuorolistalle.
  3. Työnantaja maksaa lääketieteelliset tutkimukset ja erikoislääkärien palkkiot silloin, kun työnantajan käyttämä ilmailulääkäri niitä työnantajan aloitteesta työkyvyn arvioimiseksi edellyttää.
  4. Perustetaan työryhmä, jonka tehtävänä on 31.5.2019 mennessä käydä läpi työehtosopimuksen tekstit tavoitteena selkiyttää ja yhdenmukaistaa matkustamohenkilöstöä koskevan työehtosopimuksen ja sen yrityskohtaisten pöytäkirjojen sanamuotoja
  5. Työehtosopimukseen tehtävillä muutoksilla ei muuteta matkustamohenkilöstöä koskevan yleisen työehtosopimuksen liitteenä olevissa, voimassa olevissa pöytäkirjoissa sovittuja yrityskohtaisia määräyksiä.
- CityJet Oy:ssä ei noudateta edellä kohdassa 2 sovittua vähimmäispalkkataulukkoa.

Helsingissä huhtikuun 11. päivänä 2019

Palvelualojen työnantajat PALTA ry
AKT ry

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto

Tuomas Aarto

Kaj Schmidt

Marko Piirainen

Harri Pasanen

Matkustamohenkilökunnan vähimmäispalkat

		1.2.2018	1.4.2019
Taso 0	- 4kk	1267,34	1287,62
Taso 1	4 kk - 1 v	1477,43	1501,07
Taso 2	1 - 2 v	1512,67	1536,87
Taso 3	2 - 3 v	1547,91	1572,68
Taso 4	3 - 4 v	1584,45	1609,80
Taso 5	4 - 5 v	1622,27	1648,23
Taso 6	5 - 6 v	1661,42	1688,00
Taso 7	6 - 7 v	1700,57	1727,78
Taso 8	7 - 8 v	1741,05	1768,91
Taso 9	8 - 9 v	1782,81	1811,33
Taso 10	9 - 10 v	1829,76	1859,04
Taso 11	10 - 11 v	1870,22	1900,14
Taso 12	11 - 12 v	1914,59	1945,22
Taso 13	12 - 13 v	1960,27	1991,63
Taso 14	13 - 14 v	1995,51	2027,44
Taso 15	14 - 15 v	2056,84	2089,75
Taso 16	15 - 16 v	2106,42	2140,12
Taso 17	16 - 17 v	2156,33	2190,83
Taso 18	17 - 18 v	2209,53	2244,88
Taso 19	18 - 19 v	2264,04	2300,26
Taso 20	19 - 20 v	2295,14	2331,86
Taso 21	21 - 22 v	2351,02	2388,64
Taso 22	yli 22 v		2508,99

TYÖAIKATAULUKKO

LIITE 3 A

28 päivän kuukausi														
Työ/vapaapäivät	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Perustuntimäärä	172,0	165,9	159,7	153,6	147,4	141,3	135,1	129,0	122,9	116,7	110,6	104,4	98,3	92,1
Lisätyökorv. yli 120 t	120,0	115,7	111,4	107,1	102,9	98,6	94,3	90,0	85,7	81,4	77,1	72,9	68,6	64,3
Ylityökorvaus 50 % perus-	26,0	25,1	24,1	23,2	22,3	21,4	20,4	19,5	18,6	17,6	16,7	15,8	14,9	13,9

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

Työ/vapaapäivät	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Poissaolopäivät	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Perustuntimäärä	86,0	79,9	73,7	67,6	61,4	55,3	49,1	43,0	36,9	30,7	24,6	18,4	12,3	6,1
Lisätyökorv. yli 120 t	60,0	55,7	51,4	47,1	42,9	38,6	34,3	30,0	25,7	21,4	17,1	12,9	8,6	4,3
Ylityökorvaus 50 % perus-	13,0	12,1	11,1	10,2	9,3	8,4	7,4	6,5	5,6	4,6	3,7	2,8	1,9	0,9

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

29 päivän kuukausi														
Työ/vapaapäivät	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Perustuntimäärä	172,0	166,1	160,1	154,2	148,3	142,3	136,4	130,5	124,6	118,6	112,7	106,8	100,8	94,9
Lisätyökorv. yli 120 t	120,0	115,9	111,7	107,6	103,4	99,3	95,2	91,0	86,9	82,8	78,6	74,5	70,3	66,2
Ylityökorv. 50% perus-	26,0	25,1	24,2	23,3	22,4	21,5	20,6	19,7	18,8	17,9	17,0	16,1	15,2	14,3

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

Työ/vapaapäivät	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Poissaolopäivät	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Perustuntimäärä	89,0	83,0	77,1	71,2	65,2	59,3	53,4	47,4	41,5	35,6	29,7	23,7	17,8	11,9	5,9
Lisätyökorv. yli 120 t	62,1	57,9	53,8	49,7	45,5	41,4	37,2	33,1	29,0	24,8	20,7	16,6	12,4	8,3	4,1
Ylityökorv. 50% perus-	13,4	12,6	11,7	10,8	9,9	9,0	8,1	7,2	6,3	5,4	4,5	3,6	2,7	1,8	0,9

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

30 päivän kk															
Työ/vapaapäivät	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Perustuntimäärä	172,0	166,3	160,5	154,8	149,1	143,3	137,6	131,9	126,1	120,4	114,7	108,9	103,2	97,5	91,7
Lisätyökorv. yli 120 t	120,0	116,0	112,0	108,0	104,0	100,0	96,0	92,0	88,0	84,0	80,0	76,0	72,0	68,0	64,0
Ylityökorvaus 50 % perus-	26,0	25,1	24,3	23,4	22,5	21,7	20,8	19,9	19,1	18,2	17,3	16,5	15,6	14,7	13,9

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

Työ/vapaapäivät	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Poissaolopäivät	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Perustuntimäärä	86,0	80,3	74,5	68,8	63,1	57,3	51,6	45,9	40,1	34,4	28,7	22,9	17,2	11,5	5,7
Lisätyökorv. yli 120t	60,0	56,0	52,0	48,0	44,0	40,0	36,0	32,0	28,0	24,0	20,0	16,0	12,0	8,0	4,0
Ylityökorvaus 50 % perus-	13,0	12,1	11,3	10,4	9,5	8,7	7,8	6,9	6,1	5,2	4,3	3,5	2,6	1,7	0,9

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

31 päivän kk															
Työ/vapaapäivät	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Perustuntimäärä	172,0	166,5	160,9	155,4	149,8	144,3	138,7	133,2	127,6	122,1	116,5	111,0	105,4	99,9	94,3
Lisätyökorv. yli 120t	120,0	116,1	112,3	108,4	104,5	100,6	96,8	92,9	89,0	85,2	81,3	77,4	73,5	69,7	65,8
Ylityökorvaus 50 % perus-	26,0	25,2	24,3	23,5	22,6	21,8	21,0	20,1	19,3	18,5	17,6	16,8	15,9	15,1	14,3

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

Työ/vapaapäivät	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Poissaolopäivät	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Perustuntimäärä	88,8	83,2	77,7	72,1	66,6	61,0	55,5	49,9	44,4	38,8	33,3	27,7	22,2	16,6	11,1	5,5
Lisätyökorv yli 120 t	61,9	58,1	54,2	50,3	46,5	42,6	38,7	34,8	31,0	27,1	23,2	19,4	15,5	11,6	7,7	3,9
Ylityökorvaus 50 % perus-	13,4	12,6	11,7	10,9	10,1	9,2	8,4	7,5	6,7	5,9	5,0	4,2	3,4	2,5	1,7	0,8

tuntimäärän ylittäviltä tunneilta, jonka jälkeen korvaus 100 %

TYÖAIKATAULUKKO/90 t/kk osittainen hoitovapaa

LIITE 3B

28 päivän kuukausi														
Työ/vapaapäivät	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Perustuntimäärä	90,0	86,8	83,6	80,4	77,1	73,9	70,7	67,5	64,3	61,1	57,9	54,6	51,4	48,2
Työ/vapaapäivät	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Poissaolopäivät	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Perustuntimäärä	45,0	41,8	38,6	35,4	32,1	28,9	25,7	22,5	19,3	16,1	12,9	9,6	6,4	3,2

29 päivän kuukausi														
Työ/vapaapäivät	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Perustuntimäärä	90,0	86,9	83,8	80,7	77,6	74,5	71,4	68,3	65,2	62,1	59,0	55,9	52,8	49,7
Työ/vapaapäivät	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2
Poissaolopäivät	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Perustuntimäärä	46,6	43,4	40,3	37,2	34,1	31,0	27,9	24,8	21,7	18,6	15,5	12,4	9,3	6,2

30 päivän kuukausi														
Työ/vapaapäivät	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Perustuntimäärä	90,0	87,0	84,0	81,0	78,0	75,0	72,0	69,0	66,0	63,0	60,0	57,0	54,0	51,0
Työ/vapaapäivät	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2
Poissaolopäivät	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Perustuntimäärä	45,0	42,0	39,0	36,0	33,0	30,0	27,0	24,0	21,0	18,0	15,0	12,0	9,0	6,0

31 päivän kuukausi														
Työ/vapaapäivät	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18
Poissaolopäivät	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Perustuntimäärä	90,0	87,1	84,2	81,3	78,4	75,5	72,6	69,7	66,8	63,9	61,0	58,1	55,2	52,3
Työ/vapaapäivät	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3
Poissaolopäivät	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Perustuntimäärä	46,5	43,5	40,6	37,7	34,8	31,9	29,0	26,1	23,2	20,3	17,4	14,5	11,6	8,7

LIITE 4

Lepo- ja puskuriajat asemapaikalla ja ulkoasemalla (muut kuin aikaero- ja kaukolennot)

Puskurivapaalla tarkoitetaan yksittäisestä lennosta seuraavaa yhdenjaksoista lepoaikaa, joka on annettava välittömästi lennon jälkeen seuraavasti:

TYÖAJAN PITUUS	LEPO/ PUSKURI ULKOASEMALLA	LEPO/ PUSKURI ASEMAPAIKALLA
12 h tai alle	11 h	12 h
Yli 12 h	11 h	18 h
Yli 14 h	18 h	24 h
Yli 16 h	18 h	30 h
Yötyötä yli 4 h (23:00–07:00 välisenä aikana)	21 h Välittömästi seuraavaa työvuoroa saa suunnitella alkavaksi ennen klo 10:00	21 h Seuraava lento saa sisältää yötyötä, mutta välittömästi seuraava lento ei saa olla yötyölento = yötyötä 4h tai yli. Välittömästi seuraavaa työvuoroa ei ennen klo 10:00. Mikäli lento vaatii toipumis- ja/tai vapaapäiviä ei työvuoro voi alkaa ennen klo 07:00.

Aikaero- ja kaukolentojen lepoajat asemapaikalla ja ulkoasemalla

AIKAEROLENNOT	LEPO ULKOASEMALLA	PUSKURI/LEPO ASEMAPAIKALLA
Menolento alle 12 h	36 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + 55 h (itä) tai 60 tuntia (länsi)
Menolento alle 12 h	23 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + VVV + 55 h (itä) tai 60 h (länsi)
Menolento yli 11 h, josta yötyötä touko-syyskuussa 4h 30min ja loka- huhtikuussa 3h 30 min	36h	Puskuri saapumispäivä klo 24.00 saakka + 55 h (itä) tai 60 h (länsi)
Menolento yli 11 h, josta yötyötä touko-syyskuussa 4h 30min. ja loka- huhtikuussa 3h 30 min.	23 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + 2xVVV + 55 h (itä) tai 60 h (länsi)
Paluulennon työaika yli 12 h		Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + VVV + 55 h (itä) tai 60 h (länsi)
Paluulennon työaika yli 14 h		Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + 2xVVV + 55 h (itä) tai 60 h (länsi)
Meno- ja paluulennon työaika yli 12 h	42 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + VVV + 55 h (itä) tai 60 h (länsi)
Välilaskuton lento/suunniteltu yli 12 h	42 h	
KAUKOLENNOT	LEPO ULKOASEMALLA	LEPO/PUSKURI ASEMAPAIKALLA
Paluulennon työaika alle 12 h	21 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + 24 h
Paluulennon työaika yli 12 h	21 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + VVV +24 h
Paluulennon työaika yli 14 h	21 h	Puskuri saapumispäivänä klo 24.00 saakka + 2xVVV +24 h
Menolennon työaika yli 12 h	42 h	

VVV-päivällä tarkoitetaan vähintään kalenterivuorokaudenpituisia ylimääräistä vapaa-aikaa.

1 § HOTELLIN TASO

Huoneen tulee olla vähintään yhden hengen huone, nykyaikaisesta kansainvälisen länsimaalaisen hotelliketjun nimellä toimivasta ensimmäisen luokan hotellista. Hotelliketjun tulee olla luotettava ja hyväksi koettu, jotta yksittäisten hotellien taso vaihtelut eivät muodostuisi liian suuriksi
Valinnassa otetaan kuitenkin huomioon kohteen kokonaistarjonta.

2 § HOTELLIN VALINTA

Mikäli hotellin valinnoista vastaa yhtiön puolelta ulkopuolinen taho, vastaa yhtiö siitä, että tätä sopimusta noudatetaan.

2.1 Yleiset vaatimukset:

2.1.1. Hotellin tulee sijaita miehistöjen turvallisuuden ja riittävän levon kannalta tarkoituksenmukaisessa paikassa, jonka osapuolet ovat yhteisesti hyväksyneet. Mikäli kohde on esim. lomasaari, käytettävän hotellin sijainnista sovitaan yhdessä. (Yhtiön ja yhdistyksen edustaja)
Tapauskohtaisista poikkeuksista voidaan perustelluista syistä yhtiön ja yhdistyksen kesken yhdessä sopia.

2.2 Hotellihuoneeseen liittyvät vaatimukset:

2.2.1. Alueilla, joissa vesijohtovesi ei ole juotavaa, on huoneessa oltava tarjolla pullotettua, juomakelpoista vettä.

2.2.2. Huoneen tulee sijaita osapuolten hyväksymällä alueella hotellissa, huomioiden ulkoinen ja sisäinen melutaso sekä päivällä että yöllä.

2.2.3. Huoneen tulee olla pimennettävissä myös päivällä.

2.2.4. Huoneessa tulee olla mahdollisuuksien mukaan säädettävä ilmastointi tai lämmitys.

2.2.5. Hotellissa tulee mahdollisuuksien mukaan olla huonepalvelu.

2.3. Turvallisuusvaatimukset:

2.3.1. Huoneessa ja hotellin tiloissa tulee olla palovaroitus- ja automaattinen sammutusjärjestelmä. Mikäli huoneessa ei ole palovaroitinta eikä automaattista sammutusjärjestelmää, on huoneesta oltava oven lisäksi vaihtoehtoinen poistumistie.

2.3.2. Hotellissa tulee olla asialliset, esteettömät ja selvästi merkityt hätäpoistumistiet.

2.3.3. Huoneen ovi tulee voida lukita sisäpuolelta niin, ettei sitä saa ulkopuolelta auki kuin hätätilanteessa. ovesa tulee olla esim. turvalukko, turvaketju tai turvalenkki.

2.3.4. Parvekkeen oven tulee olla lukittavissa eikä parvekkeelle tule olla mahdollista nousta katutasolta ilman apuvälineitä.

2.3.5. Huoneessa tai hotellissa tulee olla arvotavaroiden ja passien ym. asiakirjojen säilytykseen sopiva tallelokero.

2.3.6. Hotellin tulee mahdollisuuksien mukaan tarjota ca:n niin pyytäessä vaatimukset täyttävä huone niin alhaalta, että se on paikallisen palokunnan ulottuvilla.

2.3.7. Jos hotellissa on tarjolla vain yhteisellä väliovella (connection door) varustettuja huoneita miehistön käyttöön, tulee välioven toisella puolella asuvan olla oman yhtiön miehistöä.

2.3.8. Yhtiön hotellitiedotteessa tulee olla maininta yhtiön vaatimustason täyttävästä lääkäripalveluista.

2.4. Poikkeustilanteet

2.4.1. Niitä tilanteita varten, jolloin sovittu hotelli ei ole käytettävissä, sovitaan tilanteen ja paikkakunnan salliessa tilapäinen hotelli, jonka tiedot ja ohjeet tulee olla hotellitiedotteessa.

2.4.2. Poikkeustilanteissa ensisijaisesti tukeudutaan tunnettujen kansainvälisten hotelliketjujen tarjontaan ja voimassa oleviin hotellinvalintalistassa oleviin vaihtoehtoihin, kuten 1 §:ssä on mainittu rajoituksineen. Molemmat osapuolet myötävaikuttavat järkevään hotelliratkaisuun.

2.5. Muut asiat:

2.5.1. Mikäli yhtiön suunnittelemaat työajat ovat sellaiset, ettei ole kohtuullista olettaa ca:n osallistuvan hotelliin aamiaiselle, on ca oikeutettu samantasoiseen ateriakokonaisuuteen työvuoroihin sopivana aikana sovitussa hotellissa. Tämä voi olla esim. huonepalvelusta tai hotellin muusta ravintolasta tilattu vastaavan arvoinen ateria.

2.5.2 Lennon vanhimpana toimivalla ca:lla tulee olla mahdollisuus käyttää hotellissa olevaa laajakaistayhteyttä maksutta, joko omassa huoneessaan tai siihen erikseen varatussa paikassa esim. hotellin business-centerissä.

3 § HOTELLIN VALINTAMENETTELY

3.1 Reittiliikenne, lomalentoliikenne ja tilauslennot

3.1.1 Hotellin valintaan tähtäävän tiedustelun suorittaa ja alustavat neuvottelut käy työnantajan nimeämä edustaja.

Työnantajan nimeämä edustaja antaa yhdistyksen edustajalle tai luottamusmiehelle tiedoksi ehdotettavien hotellien nimet ja tiedot 3kk ennen hotellin varsinaista valintaa. Tänä aikana tarkistetaan että hotellisopimuksen ehdot täyttyvät

Myös yhdistyksellä on oikeus esittää miehistöhotelliksi sopivia hotelleja.

Mikäli jokin esillä olevista hotelleista todetaan valintaohjeen vastaiseksi, on kummallakin osapuolella oikeus poistaa kyseinen hotelli valinta menettelystä.

3.1.2 Yhtiö suorittaa miehistöhotellin valinnan liikennekausittain.
Hotelli valitaan yhtiön ja yhdistyksen valmistelemalla valinta menettelyllä.

3.1.3 Mikäli valittu hotelli osoittautuu valintaohjeen vastaiseksi ja näin ollen miehistöhotelliksi sopimattomaksi, käynnistetään toimenpiteet hotellin vaihtamiseksi välittömästi.

3.1.4 Yhtiö antaa yhdistykselle tiedoksi sopimuksia tekevän tahon ja kontaktihenkilön.

3.1.5 Yhtiö esittää yhdistyksen nimeämälle edustajalle ehdolla olevien hotellien tarjoukset ennen lopullista valintaa.

3.2. Työnantaja tekee valinnan yhteisesti hyväksytyistä, ehdolla olevista hotelleista.

3.3. Pääsääntöisesti hotellin valinta uusissa lentokohteissa, joissa yövytään säännöllisesti, tai valintaan liittyvät erimielisyydet edellyttävät käyntiä paikan päällä. Osapuolet suosittelevat, että sen tekevät yhtiön ja yhdistyksen edustajat ja myöskin yöpyvät kyseisessä hotellissa.

Jos käynti tehdään työvuoron puitteissa, se tulee järjestää siten että se ei riko OMA:n riittävän levon pykälää, fit for flight.

3.4. Työnantajan nimeämä edustaja tekee hotellivarauksen ja sopimuksen.

4 § HOTELLIN VAIHTO

Työnantaja voi vaihtaa perustellusta syystä hotellin toiseen, yhdessä aikaisemmin hyväksytyistä hotelleista, muutoin hotellia voidaan vaihtaa vain osapuolten yhteisestä sopimuksesta.

Ellei hotellista päästä pääluottamusmiehen ja työnantajan kesken yksimielisyyteen, viedään asia liittojen välillä sovittavaksi.

5 § TIEDOTTEET

5.1 Hotellisopimukseen sisältyvät tiedot ja palvelut on tiedotettava hotellin valinnan jälkeen viipymättä pääluottamusmiehelle.

5.2 Yhtiön tulee tiedottaa hotellisopimuksen sisällöstä ca:lle esim. hotellitiedotteella ja huolehtii ko tietojen päivityksestä. Tietojen tulee sisältää ainakin hotellin nimi, osoite ja puhelinnumero sekä hotellisopimukseen sisältyvät palvelut ja kuljetusjärjestelyt.

6 § HOTELLIHUONEEN ODOTUS

6.1 Jos ca joutuu odottamaan huonetta hotelliin saavuttuaan yli tunnin (aikaerolennon ja neljä tuntia tai enemmän yötyötä sisältävän lennon jälkeen yli 1/2 tuntia), odotusajalta korvataan 1 VVV jokaiselta täydeltä puolelta tunnilta, kuitenkin enintään 3 VVV. Korvauskäytännöstä voidaan sopia myös paikallisesti

6.2 Jos ca joutuu etsimään hotellihuoneen majoittumispaikkakunnalta, tähän käytetty aika on työaika

Neljä tuntia tai sitä lyhyempi aika palvelusaikojen välillä on kokonaan työaika. Pitempikin aika palvelusaikojen välillä muualla kuin asemapaikalla on kokonaan työaika, ellei työnantaja ole järjestänyt kustannuksellaan kohtuulliset ehdot täyttävää majoituspaikkaa vähintään kolmen tunnin yhtäjaksoista lepoa varten.

Ilman ca:n suostumusta ei suunnitella lentoyhdistelmiä, joissa työaika asemapaikalla katkeaa ilman, että vuorokautinen vähimmäislepo täyttyy.

Kummassakin tapauksessa on minimilevon toteuduttava odotus- ja etsintäajan lisäksi. sekä OMA:n kohta fit for flight

7 § YHTEINEN HOTELLIHUONE

7.1 Jokaiselle ca:lle varataan oma huone. Tarvittaessa käytetään useamman hotellin palveluksia. Jos huoneita ei kuitenkaan saada tarvittavaa määrää ja ca joutuu jakamaan huoneen toisen miehistöön kuuluvan kanssa, suoritetaan korvauksena 1 VVV + 50 €/vrk kullekin..

Korvauskäytännöstä sovitaan paikallisesti

7.2 Jos on kysymyksessä esim. lentosarjaa koskeva järjestely, jossa joudutaan edes osittaiseen "yhteismajoitukseen", pääluottamusmies ja työnantaja sopivat siitä erikseen.

8 § HOTELLILASKU

8.1 Työnantaja korvaa hotelliyöpymisestä johtuneet kulut joko siten, että hotelli laskuttaa suoraan työnantajaa tai miehistö maksaa laskun luottokortilla tai käteisellä mukanaan olevasta matkakassasta ja tilittää laskun matkakassan tilityksen yhteydessä

Lennon CC on velvollinen valvomaan yhtiön etua mm. tarkistamalla laskut silloin kun maksu tapahtuu matkakassasta käteissuorituksena.

8.2 Hotellilaskuun saa sisältyä kaikki se, mikä kuuluu huoneen hintaan, sekä hotellin ruokailutiloissa nautittu kohtuullinen aamiainen sekä mahdolliset pakolliset verot ja palvelurahat.

Ca:n tulee maksaa kaikki muu, kuten huonepalvelu, yksityispuhelut ym. itse. Mikäli laskusta kuitenkin löytyy yhtiön korvattavaksi kuulumattomia kuluja, peritään ne automaattisesti asianomaisen palkasta.

Hotellin kanssa tehtävä sopimus yleisesti edellyttää, että asukas itse kuittaa omat laskunsa.

8.3 Kunnollinen aamiainen tarkoittaa mahdollisuutta lämpöiseen ja terveelliseen ateria kokonaisuuteen (Vrt American breakfast) sisältäen esim. kahvin tai teen, tuoremehun, jogurtin, hedelmät, leivän ja kananmunat mikäli ei ole toisin sovittu. Epäselvissä tapauksissa lennon cc ratkaisee aamiaisen kohtuullisen sisällön.

TYÖSOPIMUSMALLI

LIITE 6

1. TYÖSOPI- MUKSEN TEKIJÄT	Työnantaja Liike- tai kotipaikka	
	Työntekijä	
	Yllä mainittu työntekijä sitoutuu korvausta vastaan tekemään yllä mainitun työnantajan hänelle osoittamaa työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena sekä seuraavin ehdoin:	
2. TYÖSOPI- MUKSEN VOIMASSAOLO	Työsuhteen alkamispäivä...../..... Työsuhteen alkaessa on.....kuukauden koeaika Työsopimus on voimassa ☐ toistaiseksi ☐ määräajan .....saakka, peruste:	
3. TYÖAIKA	Työsuhde on ☐ kokoaikainen ☐ osa-aikainen, jolloin keskimääräinen viikkotyöaika on ..... tuntia Työntekijä sitoutuu tekemään sunnuntai- ja lisätyötä tarvittaessa, jolloin tästä suoritetaan lain ja työehtosopimuksen mukainen korvaus	
4. TYÖTEHTÄVÄT JA ASEMAPAIKKA	.....	
5. PALKKA JA PALKANMAKSU- KAUSI	Työsuhteen alussa palkka on ..... Palkanmaksukausi on	
6. IRTISANOMIS- AIKA	☐ työehtosopimuksen mukaan	
7. TYÖEHTO- SOPIMUS	Työsuhteessa noudatetaan matkustamohenkilökunnan työehtosopimusta.	
8. MUUT EHDOT	(Tarvittaessa eri liitteellä; mahdollinen liite allekirjoitetaan sekä työnantajan että työntekijän toimesta)	
9. PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS	Tätä sopimusta (ja sen mahdollisia liitteitä) on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, joista yksi kummallekin osapuolelle.	
	Paikka	Aika
	Työnantajan allekirjoitus	Työntekijän allekirjoitus

palta

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10 6. krs
PL 62, 00131 Helsinki
Vaihde 020 595 5000
www.palta.fi

Auto- ja Kuljetusalan
Työntekijäliitto AKT ry

John Stenbergin ranta 6,
PL 313, 00531 HELSINKI
puh. 09 613 110
www.akt.fi